Vlaams
Parlement

stuk **2482** (2013-2014) – Nr. 1
ingediend op 28 februari 2014 (2013-2014)

Ontwerp van decreet

houdende instemming met het Samenwerkingsakkoord van 27 februari 2014 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende de oprichting van een vergunningscoördinerend en -faciliterend comité voor trans-Europese energie-infrastructuurprojecten, ter uitvoering van verordening (EU) nr. 347/2013

verzendcode: WON

INHOUD

Memorie van toelichting 3
Voorontwerp van decreet d.d. 11 oktober 2013 21
Advies van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen..... 25
Advies van de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed ... 33
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen 41
Voorontwerp van decreet d.d. 22 november 2013 47
Advies van de Raad van State 51
Ontwerp van decreet 63
Bijlage: Nederlandse en Franse tekst van het samenwerkingsakkoord 67

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. INLEIDING

1. Doelstellingen van de verordening nummer 347/2013[1]

Op 25 april 2013 werd de verordening nummer 347/2013 in het Publicatieblad van de Europese Unie gepubliceerd. Zij is van toepassing met ingang van 1 juni 2013. Deze verordening heeft als doel een versnelling van de modernisering van bestaande energie-infrastructuur en van de bouw van nieuwe energietransportinfrastructuur te verwezenlijken aangezien de ontwikkeling van nieuwe energie-infrastructuur van essentieel belang is voor het verwezenlijken van de energie- en klimaatdoelstellingen van het EU-beleid. Deze houden zowel verband met de duurzaamheid van de bronnen als met broeikasgasemissies, continuïteit van de voorziening, afhankelijkheid van de Unie van invoer, concurrentievermogen en de interconnectie en daadwerkelijke totstandbrenging van de interne energiemarkt. Bovendien moet de Unie ervoor zorgen dat haar infrastructuur klaar is voor een koolstofarmer energiesysteem op de langere termijn in de loop naar 2050. Deze verordening moet derhalve ook de mogelijkheid bieden om de potentiële toekomstige energie- en klimaatbeleidsdoelstellingen van de Unie te helpen verwezenlijken.

Bij deze verordening worden regels vastgesteld voor de tijdige ontwikkeling en de interoperabiliteit van trans-Europese energienetwerken met het oog op de verwezenlijking van de in het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie geformuleerde energiedoelstellingen.

Er wordt een EU-lijst opgesteld van 'projecten van gemeenschappelijk belang' (PCI's: projects of common interest). Deze projecten van gemeenschappelijk belang moeten voldoen aan gemeenschappelijke, transparante en objectieve criteria met het oog op hun bijdrage tot de doelstellingen van het EU-energiebeleid. Elke twee jaar moet in dit kader een nieuwe Unielijst worden vastgesteld. Projecten van gemeenschappelijk belang die voltooid zijn of die niet langer voldoen aan de desbetreffende criteria en vereisten zoals vastgelegd in deze verordening, mogen niet meer op de volgende Unielijst verschijnen. Bestaande projecten van gemeenschappelijk belang die in de volgende Unielijst moeten worden opgenomen, moeten om die reden worden onderworpen aan eenzelfde selectieproces voor de vaststelling van regionale lijsten en voor de vaststelling van de Unielijst als voorgestelde projecten.

Projecten van gemeenschappelijk belang moeten zo snel mogelijk ten uitvoer worden gelegd en zij moeten daarbij van nabij worden gevolgd en worden geëvalueerd, terwijl de administratieve lasten voor de projectpromotoren tot een minimum worden beperkt. Vergunningverleningsprocessen mogen niet leiden tot een administratieve belasting die niet in verhouding staat tot de omvang of complexiteit van een project, noch mogen zij de ontwikkeling van trans-Europese netwerken en de markttoegang belemmeren. Om een snelle administratieve behandeling te waarborgen, moeten projecten van gemeenschappelijk belang dan ook een 'prioriteitsstatus' krijgen op nationaal niveau.

De Europese wetgever achtte het dan ook van belang om de vergunningverleningsprocessen te stroomlijnen en te verbeteren, met inachtneming – voor zover mogelijk reke-

[1] Verordening (EU) nummer 347/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2013 betreffende richtsnoeren voor de trans-Europese energie-infrastructuur en tot intrekking van beschikking nummer 1364/2006/EG en tot wijziging van de verordeningen (EG) nummer 713/2009, (EG) nummer 714/2009 en (EG) nummer 715/2009, Publicatieblad van 25 april 2013.

ning houdend met het subsidiariteitsbeginsel – van nationale bevoegdheden en procedures voor de aanleg van nieuwe infrastructuur. Gezien de urgentie van de ontwikkeling van de energie-infrastructuur meende zij dat een vereenvoudiging van de vergunningverleningsprocessen vergezeld gaat van een duidelijke uiterste termijn voor de door de bevoegde instanties te nemen besluiten met betrekking tot de bouw van een project. Deze uiterste termijn moet een stimulans vormen voor een efficiëntere omschrijving en afhandeling van procedures en mag onder geen omstandigheden het hoge niveau van de normen voor milieubescherming en inspraak van het publiek in het gedrang brengen.

Projecten van gemeenschappelijk belang moeten door de bevoegde instanties als projecten van openbaar belang worden beschouwd. Er moet vergunning worden verleend, om dwingende redenen van groot openbaar belang, aan projecten die een negatief effect hebben op het milieu wanneer is voldaan aan alle voorwaarden van richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna en richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het gebied van het waterbeleid.

2. Inhoud van de verordening nummer 347/2013

Het voorwerp van de verordening nummer 347/2013 betreft het vergemakkelijken van investeringen betreffende grootschalige energie-infrastructuren die van gemeenschappelijk belang zijn[2]. Het betreft dossiers die een ruime Europese financiering verkrijgen.

De oprichting van één bevoegde instantie (of instanties) die alle vergunningverleningsprocessen bundelt of coördineert ('one-stopshop') moet de complexiteit verminderen, de efficiëntie en transparantie vergroten en de samenwerking tussen de lidstaten versterken. Zodra deze is benoemd, moet de bevoegde instantie zo spoedig mogelijk operationeel zijn. De verordening voorziet in artikel 8.1 dan ook als deadline voor de aanwijzing van deze instantie de datum 16 november 2013.

Wat de praktische werking van dit orgaan betreft, voorziet artikel 8, lid 3, van de verordening in drie mogelijke opties:

a) de geïntegreerde regeling: het raambesluit wordt door de bevoegde instantie vastgesteld en is het enige juridisch bindende besluit dat voortvloeit uit de wettelijk voorgeschreven vergunningverleningsprocedure. Wanneer ook andere autoriteiten bij de zaak betrokken zijn, kunnen zij in overeenstemming met het nationale recht hun advies uitbren-

[2] De verordening voorziet in bijlage I de volgende prioriteiten, waarbij België rechtstreeks gevat is:
- offshore-elektriciteitsnetwerk in de noordelijke zeeën (NSOG): ontwikkeling van een geïntegreerd offshore-elektriciteitsnetwerk en de daaraan gekoppelde interconnectoren in de Noordzee, de Ierse Zee, het Kanaal, de Oostzee en de naburige wateren om elektriciteit uit hernieuwbare offshore-energiebronnen te transporteren naar centra van verbruik en opslag en om de grensoverschrijdende uitwisseling van elektriciteit te bevorderen (betrokken lidstaten: België, Denemarken, Frankrijk, Duitsland, Ierland, Luxemburg, Nederland, Zweden en het Verenigd Koninkrijk).
- Noord-zuid elektriciteitsinterconnecties in West-Europa (NSI-West Electricity): interconnecties tussen lidstaten van de regio onderling en met de mediterrane regio, met inbegrip van het Iberisch schiereiland, met name met het oog op de integratie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen en de versterking van de interne netwerkinfrastructuren om de marktintegratie in de regio te bevorderen (betrokken lidstaten: Oostenrijk, België, Frankrijk, Duitsland, Ierland, Italië, Luxemburg, Nederland, Malta, Oostenrijk, Portugal, Spanje en het Verenigd Koninkrijk).
- Noord-zuid gasinterconnecties in West-Europa (NSI-West Gas): gasinfrastructuur voor noord-zuid gasstromen in West-Europa met het oog op een verdere diversificatie van voorzieningsroutes en de uitbreiding van de leverbaarheid van gas op korte termijn (betrokken lidstaten: België, Denemarken, Frankrijk, Duitsland, Ierland, Italië, Luxemburg, Malta, Nederland, Portugal, Spanje en het Verenigd Koninkrijk).

gen als input voor de procedure, en met dit advies wordt rekening gehouden door de bevoegde instantie;

b) de gecoördineerde regeling: het raambesluit omvat meerdere, elk afzonderlijk juridisch bindende door de diverse betrokken instanties vastgestelde besluiten, die door de bevoegde instantie moeten worden gecoördineerd. De bevoegde instantie kan een werkgroep instellen waarin alle betrokken instanties zijn vertegenwoordigd om een vergunningverleningsschema op te stellen en om de tenuitvoerlegging daarvan te monitoren en te coördineren. De bevoegde instantie stelt in overleg met de andere betrokken autoriteiten – in voorkomend geval in overeenstemming met het nationale recht – en zonder afbreuk te doen aan de overeenkomstig artikel 10 vastgestelde termijnen, voor elk geval afzonderlijk een redelijke termijn vast waarbinnen de afzonderlijke besluiten moeten worden getroffen. De bevoegde instantie kan een afzonderlijk besluit vaststellen namens een andere betrokken autoriteit wanneer het door die autoriteit vast te stellen besluit niet binnen de vastgelegde termijn is genomen en de vertraging niet afdoende kan worden gerechtvaardigd, of kan – wanneer aldus bepaald in het nationale recht en voor zover dit verenigbaar is met het Unierecht – zich op het standpunt stellen dat een andere betrokken nationale autoriteit hetzij haar goedkeuring aan het project heeft gehecht, hetzij weigert daaraan haar goedkeuring te verlenen indien het besluit van die instantie niet binnen de gestelde termijn is getroffen. Wanneer aldus bepaald in het nationale recht, kan de bevoegde instantie een afzonderlijk besluit van een andere nationale betrokken autoriteit naast zich neerleggen wanneer zij oordeelt dat de door de betrokken nationale autoriteit gebruikte argumenten een onvoldoende grondslag vormen voor dit besluit; in dat geval zorgt de bevoegde instantie ervoor dat de relevante eisen overeenkomstig het internationale recht en het Unierecht in acht worden genomen en rechtvaardigt zij haar besluit;

c) de samenwerkingsregeling[3]: het raambesluit wordt gecoördineerd door de bevoegde instantie. De bevoegde instantie stelt in overleg met de andere betrokken autoriteiten – in voorkomend geval in overeenstemming met het nationale recht – en zonder afbreuk te doen aan de overeenkomstig artikel 10 vastgestelde termijnen, voor elk geval afzonderlijk een redelijke termijn vast waarbinnen de afzonderlijke besluiten moeten worden getroffen. Zij ziet toe op de naleving van de termijnen door de betrokken autoriteiten.

Artikel 10 van de verordening heeft tevens een effect op de doorlooptijd van de vergunningsprocedures aangezien er een aantal dwingende termijnen worden vastgelegd. Het vergunningverleningsproces bestaat volgens de richtlijn uit twee procedures:

– de procedure voor de aanvraag, namelijk de periode tussen de start van het vergunningverleningsproces en de aanvaarding van het aanvraagdossier door de bevoegde instantie, dient zich te voltrekken binnen een indicatieve periode van twee jaar. Deze procedure omvat het opstellen van de eventueel door de projectpromotoren te redigeren milieurapporten. Om de start van het vergunningverleningsproces vast te leggen, melden de projectpromotoren het project schriftelijk aan bij de bevoegde instanties van de betrokken lidstaten en laten de desbetreffende kennisgeving vergezeld gaan van een redelijk gedetailleerde samenvatting van het project. Niet later dan drie maanden volgend op de ontvangst van de kennisgeving bevestigt de bevoegde instantie, mede namens de andere betrokken autoriteiten, schriftelijk de kennisgeving of, wanneer zij van oordeel is dat het project onvoldoende is gerijpt om het vergunningverle-

[3] Het oorspronkelijke voorstel van de Europese Commissie voorzag enkel in de 'geïntegreerde regeling' en de 'gecoördineerde regeling'. Deze twee opties zijn echter onverenigbaar met de Belgische staatsstructuur waarin er immers geen hiërarchie tussen het federale niveau en het gewestelijke niveau bestaat en er een constitutionele onmogelijkheid is om beslissingen te nemen in de plaats van een andere autoriteit of om een door een niveau gemaakte beslissing te 'overrulen'. Het adagium 'Bundesrecht bricht landesrecht' is dan ook vreemd aan de Belgische constitutionele structuur. Specifiek op aandringen van de Belgische vertegenwoordigers werd dan ook voorzien in deze derde optie. Tegen 2017 zal de Europese Commissie echter de effectiviteit moeten evalueren van de in artikel 8, lid 3, ingestelde opties.

ningsproces op te starten, weigert zij de kennisgeving. In het geval van een weigering rechtvaardigt de bevoegde instantie haar besluit, mede namens de andere betrokken autoriteiten. De datum van ondertekening van de aanvaarding van de kennisgeving door de bevoegde instantie dient als startdatum van het vergunningverleningsproces. Wanneer twee of meer lidstaten betrokken zijn, dient de datum van aanvaarding van de laatste kennisgeving van de bevoegde instantie als startdatum van het vergunningverleningsproces;

– de wettelijk voorgeschreven vergunningverleningsprocedure, namelijk de periode die ingaat bij de datum van aanvaarding van het ingediende aanvraagdossier en eindigt bij de vaststelling van het raambesluit door de bevoegde instantie, mag niet langer duren dan één jaar en zes maanden. Wanneer zij dit passend achten, mogen de lidstaten een korter tijdsbestek voorschrijven.

De gezamenlijke duur van deze twee procedures mag niet meer bedragen dan drie jaar en zes maanden. Wanneer de bevoegde instantie echter van oordeel is dat een of beide procedures van het vergunningverleningsproces niet zullen kunnen worden afgerond voordat die termijnen zijn verstreken, kan zij evenwel besluiten om vóór het verstrijken daarvan en van geval tot geval een of beide termijnen te verlengen met maximaal negen maanden voor de beide procedures samen[4].

In lidstaten waar de bepaling van een route of locatie, uitsluitend gedaan met een gepland project als specifiek doel – inclusief de planning van specifieke corridors voor netwerkinfrastructuren – geen deel kan uitmaken van de procedure tot vaststelling van het raambesluit, dient het desbetreffende besluit te worden genomen binnen een separate periode van zes maanden, die ingaat op de datum van indiening van het definitieve en volledige aanvraagdossier door de promotor. In dat geval wordt de verlengingstermijn echter beperkt tot zes maanden, met inbegrip van de in dit lid bedoelde procedure.

De voormelde termijnen laten verplichtingen die voortvloeien uit het internationale recht of het Unierecht onverlet, alsook administratieve beroepsprocedures en justitiële verweermiddelen.

Uiterlijk op 16 mei 2014 maakt de lidstaat of de bevoegde instantie een handleiding bekend van procedures voor het proces van vergunningverlening voor projecten van gemeenschappelijk belang. Deze handleiding wordt wanneer nodig geactualiseerd en wordt beschikbaar gesteld aan het publiek. De handleiding is niet juridisch bindend, maar kan verwijzen naar relevante wettelijke bepalingen of daaruit citeren.

II. SAMENWERKINGSAKKOORD TUSSEN DE FEDERALE STAAT EN DE GEWESTEN

1. Juridische noodzaak tot het sluiten van een samenwerkingsakkoord

Ten gevolge van de opeenvolgende staatshervormingen zijn de bevoegdheden die door deze verordening zijn gevat, verspreid over de federale staat en de gewesten, te weten:

– de gewesten zijn elk wat hun grondgebied betreft bevoegd voor:
  a) de ruimtelijke ordening (artikel 6, §1, I, BWHI[5]), inclusief het vergunningenbeleid en de ruimtelijke planning;

[4] De huidige in het gewest van toepassing zijnde vergunningsprocedures in het kader van het verkrijgen van een milieuvergunning en een stedenbouwkundige vergunning vallen ruimschoots binnen dit tijdsbestek en zijn dan ook verenigbaar met de verordening. In het kader van het project betreffende de omgevingsvergunning zal eveneens aan de termijnen uit de verordening worden voldaan.

[5] Bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

b) de bescherming van het leefmilieu (artikel 6, §1, II, BWHI), inclusief het vergunningenbeleid, de landinrichting en het natuurbehoud (artikel 6, §1, III, BWHI);
c) de gewestelijke aspecten van het energiebeleid (artikel 6, §1, VII, eerste lid, BWHI).

– de federale staat is evenwel bevoegd voor:
a) de energie-aangelegenheden[6] die wegens hun technische en economische ondeelbaarheid een gelijke behandeling op nationaal vlak behoeven, te weten het nationale uitrustingsprogramma, de kernbrandstofcyclus, de grote infrastructuren voor de stockering, het vervoer en de productie van energie en de tarieven (artikel 6, §1, VII, tweede lid, BWHI);
b) aangezien het territorium van het Vlaamse Gewest eindigt aan de laagwaterlijn, wat betreft de zeegebieden waarover België zijn jurisdictie kan uitoefenen overeenkomstig het internationaal zeerecht[7], de bescherming van het leefmilieu, de ruimtelijke ordening en het energiebeleid (residuaire bevoegdheden). Binnen deze zone heeft België immers soevereine rechten in verband met exploratie en ontginning, behoud en beheer van de natuurlijke rijkdommen, de wateren boven de zeebodem, de zeebodem en diens ondergrond, alsook in verband met andere activiteiten tot exploratie en ontginning van de zone voor economische doeleinden, zoals de opwekking van energie door middel van water, stromingen en wind; rechtsbevoegdheid met betrekking tot de installatie en het gebruik van kunstmatige eilanden, installaties en bouwwerken, het wetenschappelijk onderzoek op zee en de bescherming en het behoud van het mariene milieu.

De Belgische institutionele structuur kent echter geen hiërarchie tussen het federale niveau en het gewestelijke niveau. Het adagium ‘Bundesrecht bricht landesrecht’ is dan ook vreemd aan de Belgische constitutionele structuur. Het is tevens vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof dat het ene niveau ook geen bevoegdheden kan delegeren aan een ander niveau. Dergelijke materies dienen te worden geregeld via een samenwerkingsakkoord. Een dergelijk samenwerkingsakkoord mag echter evenmin resulteren in afstand, onttrekking of overdracht van bevoegdheden[8].

Artikel 92bis, §1, van de BWHI stelt dat de staat, de gemeenschappen en de gewesten samenwerkingsakkoorden kunnen sluiten die onder meer betrekking hebben op de gezamenlijke oprichting en het gezamenlijk beheer van gemeenschappelijke diensten en instellingen, op het gezamenlijk uitoefenen van eigen bevoegdheden of op de gemeenschappelijke ontwikkeling van initiatieven. Over de samenwerkingsakkoorden wordt onderhandeld en zij worden gesloten door de bevoegde overheid. De akkoorden die

6 Het betreft onder meer de wegvergunning en de verklaring van openbaar nut.

7 Dit zijn de territoriale zee, de exclusieve economische zone (EEZ) en het daarmee samenvallende continentaal plat:

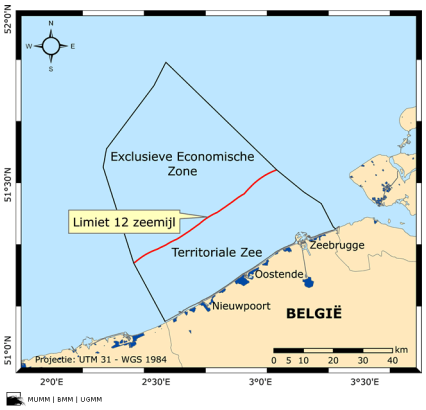

8 Zie bijvoorbeeld Raad van State, afdeling Wetgeving, advies nummer 24.553/VR van 24 oktober 1995 in *Parl.St.* Vl.Parl. 1997-98, 1124/1, pagina 10-17.

betrekking hebben op de aangelegenheden die bij decreet worden geregeld, alsmede de akkoorden die de gemeenschap of het gewest zouden kunnen bezwaren of Belgen persoonlijk zouden kunnen binden, hebben eerst gevolg nadat zij instemming hebben verkregen bij decreet. De akkoorden die betrekking hebben op de aangelegenheden die bij wet worden geregeld, alsmede de akkoorden die de staat zouden kunnen bezwaren of Belgen persoonlijk zouden kunnen binden, hebben eerst gevolg nadat zij instemming hebben verkregen bij wet.

Inmiddels heeft het Grondwettelijk Hof in verschillende aangelegenheden echter beslist dat in bepaalde gevallen waarin de bijzondere wetgever niet voorzien had in de verplichting tot samenwerking, er toch een samenwerkingsakkoord moet worden afgesloten aangezien de bevoegdheden van de federale staat en de gewesten dermate verweven zijn dat ze niet dan in onderlinge samenwerking kunnen worden uitgeoefend[9].

Gelet op het feit dat er een aantal financiële consequenties zijn en dat de uitvoering van de verordening bestaande decretale/wettelijke vergunningsprocedures doorkruist, zal het samenwerkingsakkoord conform artikel 92bis, §1, tweede lid, van de BWHI ter bekrachtiging moeten worden voorgelegd aan het Federaal Parlement (Kamer van Volksvertegenwoordigers en Senaat), het Vlaams Parlement, het Waals Parlement en het Parlement van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

2. Algemeen opzet van het samenwerkingsakkoord

Gelet op het onder punt II.1 reeds geschetste bevoegdheidsrechterlijk probleem, wordt in België gekozen om de verordening uit te voeren via de 'samenwerkingsregeling', vermeld in artikel 8, lid 3, c), van de verordening. Om deze maatregelen te kunnen uitvoeren, werd dan ook een samenwerkingsakkoord gesloten tussen de staat en de gewesten, dat thans ter instemming aan het Parlement wordt voorgelegd.

Er zal via een samenwerkingsakkoord een 'vergunningscoördinerend orgaan' worden opgericht met als bevoegdheid het coördineren van de vergunningverleningsprocedures voor de gemeenschappelijke projecten en het toezien op de tijdige en correcte uitvoering van de in de verordening vermelde bepalingen.

Gelet op het feit dat een verordening verbindend is in al haar onderdelen en rechtstreeks toepasselijk is in elke lidstaat, dat deze verordening reeds rechtsgevolgen ressorteert vanaf 1 juni 2013 en dat uiterlijk tegen 16 november 2013 de 'nationale bevoegde instantie' moet zijn aangewezen, werd op politiek-ambtelijk niveau gewerkt aan een voorontwerp van samenwerkingsakkoord.

Dit voorontwerp werd op 7 mei 2013 reeds informeel besproken met het directoraat-generaal Energie van de Europese Commissie. Hoewel de vertegenwoordigers van de Commissie aanvankelijk erg kritisch stonden ten opzichte van deze structuur, konden ze finaal instemmen met de voorgestelde aanpak mits tegemoetgekomen werd aan een aantal opmerkingen, onder andere met betrekking tot de bindende kracht van beslissingen van de autoriteit. De Commissie gaf aan dat de term 'uniek loket' geen correcte benaming was en ze de voorkeur gaf aan 'co-ordination and facilitation body'. Dit werd in de meest recente versie van het samenwerkingsakkoord vertaald als 'vergunningscoördinerend orgaan'. Omdat de term 'orgaan' op juridische bezwaren stuitte, werd er gekozen om te spreken van een 'vergunningscoordinerend en -faciliterend comité' (VCFC).

[9] Zie bijvoorbeeld Arbitragehof, arrest nummer 132/2004 van 14 juli 2004; Arbitragehof, arrest nummer 128/2005 van 13 juli 2005; Grondwettelijk Hof, arrest nummer 33/2011 van 2 maart 2011; Grondwettelijk Hof, arrest nummer 76/2012 van 14 juli 2012.

Het ‘vergunningscoördinerend en -faciliterend comité’ zal de volgende interne structuur aannemen:

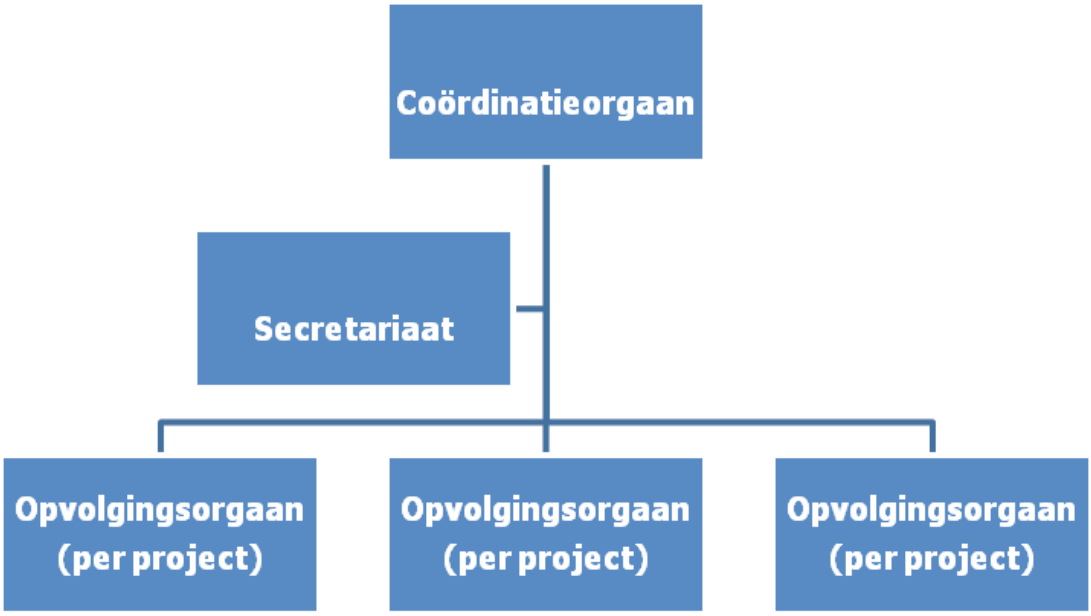

De taken die in de verordening aan de ‘competent authority’ toekomen, worden duidelijk toegewezen aan de verschillende organen. Het coördinatieorgaan overziet zo de algemene werking van het uniek loket en vervult de taken waarvoor de inbreng en expertise van de verschillende vergunningverlenende overheden noodzakelijk is. De opvolgingsorganen volgen individuele projecten op. Het secretariaat vervult de rol van uniek contactpunt voor de projectpromotoren, buurlanden en de Europese Commissie en ondersteunt de praktische werking van de beide types van comités. Het secretariaat zal permanent worden waargenomen door de federale energieadministratie.

3. Toepassingsgebied van het samenwerkingsakkoord

De in het samenwerkingsakkoord vervatte regeling zal enkel van toepassing zijn op de ‘projecten van gemeenschappelijk belang’ die rechtstreeks onder het toepassingsgebied van de verordening vallen. Dit zijn dan ook enkel de ‘Belgische’ projecten die op de Unielijst zijn vermeld.

De in het samenwerkingsakkoord vervatte procedure is dan ook een op maat van deze specifieke projecten gemaakt uitzonderingsregime. Ofschoon de in het samenwerkingsakkoord vervatte organen eventueel kunnen worden gebruikt in het kader van ad-hocoverleg betreffende andere dossiers, zal deze procedure dan ook niet formeel kunnen worden gebruikt voor dossiers die niet onder het toepassingsgebied van de verordening vallen. Dit is een bewuste beleidskeuze vanuit de gewesten. Dergelijke dossiers blijven dan ook onderworpen aan de huidige gewestelijke en federale sectorale regelgevingen en de daarin vervatte reguliere vergunningsprocedures.

4. Rol van het Coördinatieorgaan

De opdrachten van het Coördinatieorgaan, zoals geconcipieerd in het samenwerkingsakkoord, zijn:

1° het toezicht houden op de algemene werking van het ‘vergunningscoördinerend en -faciliterend comité’ en het waken over de efficiënte behandeling van de vergunningsverleningsprocedures;

2° het bespreken en goedkeuren van de begroting en de overige kosten;

3° het coördineren van de uitvoering van de bepalingen van hoofdstuk III van de verordening;
4° het uitwerken, publiceren en, wanneer nodig, actualiseren van de handleiding zoals bepaald in artikel 9, lid 1, van de verordening;
5° het bevestigen of, wanneer zij van oordeel is dat het project onvoldoende is gerijpt om het vergunningverleningsproces op te starten, weigeren in schriftelijke vorm van de kennisgeving van een project, overeenkomstig artikel 10, lid 1, a), van de verordening, niet later dan drie maanden volgend op de ontvangst van de schriftelijke kennisgeving. In het geval van een weigering rechtvaardigt het coördinatiecomité haar besluit. De datum van de ondertekening van de aanvaarding van de kennisgeving door het coördinatiecomité dient als startdatum van het vergunningsverleningsproces;
6° het onverwijld oprichten van een project-specifiek opvolgingsorgaan, indien het vergunningscoördinerend en -faciliterend orgaancomité beslist een schriftelijke kennisgeving te bevestigen;
7° het toezicht houden op de goede werking van de opvolgingsorganen;
8° het coördineren van het verweer wanneer er een administratief beroep bij de Raad van State zou worden aangetekend tegen de beslissingen van het 'vergunningscoördinerend en -faciliterend comité';
9° het aangeven aan de bevoegde autoriteit van de desbetreffende lidstaat, in overeenstemming met artikel 9, lid 6, van de verordening, wanneer zij wil deelnemen aan de procedures van openbare raadpleging van projecten die waarschijnlijk aanzienlijke grensoverschrijdende effecten zullen hebben op het Belgische grondgebied, waarbij artikel 7 van richtlijn 2011/92/EU en het Verdrag van Espoo van toepassing zijn;
10° het uitwisselen op vraag van een van de vertegenwoordigers van informatie over het vergunningverleningsproces van andere energie-gerelateerde infrastructuurprojecten dan deze gedefinieerd in artikel 3, 3°, van het samenwerkingsakkoord. Hieronder vallen zowel netwerken als productie-eenheden;
11° het binnen de schoot van het orgaan uitwisselen van informatie met betrekking tot veranderingen aan het respectieve vergunningverlenende kader en het uitwisselen van goede praktijken;
12° het formuleren van voorstellen en adviezen aan de bevoegde ministers, op eigen initiatief of op hun vraag;
13° het formuleren van voorstellen en adviezen, op eigen initiatief of op hun vraag, aan de federale of gewestelijke regering(en), met het oog op het onderling afstemmen van hun beleid inzake vergunningverlening aan energieprojecten.

5. Rol van de opvolgingsorganen

De opdrachten van de opvolgingsorganen, zoals geconcipieerd in het samenwerkingsakkoord, zijn:
1° het omschrijven, in overeenstemming met artikel 10, lid 4, a), van de verordening en op basis van een voorstel van de projectpromotor, van de inhoud en het niveau van detail van de informatie die als onderdeel van het aanvraagdossier door de projectpromotor moet worden ingediend om het raambesluit te bekomen. Deze beslissing wordt onverwijld in schriftelijke vorm aan de projectpromotor gecommuniceerd;
2° het vaststellen, in nauwe samenwerking met de projectpromotor en rekening houdend met artikel 10, lid 2, van de verordening van een gedetailleerd schema voor het milieueffectrapportageproces en het vergunningverleningsproces. Binnen dit schema worden, zonder afbreuk te doen aan de overeenkomstig artikel 10 van de verordening vastgestelde termijnen, redelijke termijnen vastgesteld waarbinnen de afzonderlijke vergunningen moeten worden getroffen. Deze beslissing wordt onverwijld in schriftelijke vorm aan de projectpromotor gecommuniceerd. Een vergunningverlenende overheid kan ervoor kiezen om een dossier pas ontvankelijk te verklaren op de datum die in het schema wordt vastgelegd, wanneer zij voor het behandelen van een dos-

sier nood heeft aan de resultaten van een vergunning die wordt afgeleverd door een andere vergunningverlenende overheid;

3° het toezien op de naleving van de termijnen door de vergunningverlenende overheden. Indien de door een vergunningverlenende overheid vast te stellen vergunning naar verwachting niet binnen de vastgelegde termijn zal worden genomen, stelt deze overheid het opvolgingsorgaan daarvan onverwijld in kennis, alsook van de redenen voor de vertraging. Vervolgens stelt het opvolgingsorgaan een nieuwe termijn vast waarbinnen die afzonderlijke vergunning moet worden getroffen, waarbij de overeenkomstig artikel 10 van de verordening vastgestelde algemene termijnen worden nageleefd. Deze beslissing wordt onverwijld in schriftelijke vorm aan de projectpromotor gecommuniceerd;

4° zij kan besluiten, overeenkomstig artikel 10, lid 2, van de verordening, vóór het verstrijken van de termijnen als bedoeld in artikel 10, lid 1, van de verordening, een of beide termijnen te verlengen, wanneer zij van oordeel is dat een of beide procedures van het vergunningverleningsproces niet kunnen worden afgerond voordat deze termijnen zijn verstreken. In dit geval verzoekt zij het secretariaat om de betrokken regionale groep daarvan op de hoogte te brengen en in kennis te stellen van de genomen of te nemen maatregelen om het vergunningverleningsproces met zo weinig mogelijk vertraging te kunnen afronden. Deze beslissing wordt onverwijld in schriftelijke vorm aan de projectpromotor gecommuniceerd;

5° het erop toezien, wanneer het advies van de Europese Commissie overeenkomstig richtlijn 92/43/EEG is, dat het besluit betreffende de dwingende redenen van groot openbaar belang inzake het project wordt genomen binnen de in artikel 10, lid 1, van de verordening genoemde termijn;

6° het verzoeken om wijziging van het ontwerp van publieke inspraak of het aanvaarden hiervan binnen een termijn van drie maanden, overeenkomstig artikel 9, lid 3, van de verordening. Daarbij houdt het opvolgingsorgaan rekening met elke vorm van inspraak van het publiek of raadpleging die plaatsvond vóór het begin van het vergunningverleningsproces, voor zover die inspraak of raadpleging voldeed aan de eisen van artikel 9, lid 3, van de verordening. Het opvolgingsorgaan kan om wijzigingen verzoeken van het ontwerp van publieke participatie, wanneer de projectpromotor het opvolgingsorgaan in kennis heeft gesteld voornemens te zijn in een goedgekeurd ontwerp ingrijpende wijzigingen aan te brengen;

7° het beschikbaar stellen, overeenkomstig artikel 9, lid 6, van de verordening, van relevante informatie aan de bevoegde instanties van aangrenzende lidstaten, bij projecten die waarschijnlijk aanzienlijke grensoverschrijdende effecten hebben op een of meerdere aangrenzende lidstaten, waarbij artikel 7 van richtlijn 2011/92/EU en het Verdrag van Espoo van toepassing zijn;

8° wanneer nodig, het verzoeken om toezending van eventueel ontbrekende informatie in het ontwerp van aanvraagdossier, overeenkomstig artikel 10, lid 4, c), van de verordening. Binnen drie maand na de indiening van ontbrekende informatie gaat het opvolgingsorgaan over tot schriftelijke aanvaarding van de ingediende aanvraag voor behandeling. Deze beslissing wordt onverwijld in schriftelijke vorm aan de projectpromotor gecommuniceerd;

9° het coördineren van de individuele vergunningen binnen het raambesluit. Deze beslissing wordt onverwijld in schriftelijke vorm aan de projectpromotor gecommuniceerd;

10° het uitwisselen van informatie inzake hangende beroepsprocedures.

Elk opvolgingsorgaan blijft actief tot alle administratieve beroepstermijnen zijn verstreken of alle administratieve beroepsprocedures werden afgerond en alle vergunningen defi-

nitief zijn en werden gecoördineerd binnen het raambesluit, tenzij het coördinatieorgaan beslist om het project niet meer in de context van dit samenwerkingsakkoord te behandelen. Nadat al de bovenvermelde procedures werden afgerond, wordt het opvolgingsorgaan ontbonden.

6. Samenstelling en beslissingen binnen het 'vergunningscoördinerend en -faciliterend comité'

Het coördinatieorgaan zal samengesteld zijn uit maximaal drie vertegenwoordigers voor de federale staat, respectievelijk aangeduid door de federale minister van Energie, de federale minister bevoegd voor de bescherming van het mariene milieu en de federale minister bevoegd voor de Beheerseenheid van het Mathematisch Model van de Noordzee en drie vertegenwoordigers per gewest[10], aangeduid bij beslissing van hun respectieve regering, en telkens drie plaatsvervangers. Het orgaan zal een vast voorzitterschap hebben. De voorzitter wordt aangesteld door de leden van het orgaan. Om op een geldige manier te beraadslagen, moet minstens twee derde van de vertegenwoordigers of plaatsvervangers van de federale staat en per gewest aanwezig of vertegenwoordigd zijn. Teneinde dit quorum haalbaar te houden, zal worden voorzien in een systeem van mandatering. Beslissingen van het coördinatieorgaan worden genomen bij unanimiteit. Wanneer geen unanimiteit wordt bekomen, dan wordt de onenigheid gerapporteerd aan de rechtstreeks betrokken ministers. Indien ook die ministers niet tot een oplossing komen, wordt de aangelegenheid voorgelegd aan het overlegcomité[11].

Elk opvolgingsorgaan wordt per project samengesteld door het coördinatieorgaan. Het is de bedoeling dat dit vertegenwoordigers van de vergunningverlenende overheden zijn die rechtstreeks betrokken zijn bij het vergunningverleningsproces van een specifiek project, alsmede van de dienst of diensten bevoegd voor milieueffectrapportage. Het aantal stemgerechtigde leden is beperkt tot drie per partij bij het samenwerkingsakkoord. Om op een geldige manier te beraadslagen, moet minstens de helft van de vertegenwoordigers aanwezig zijn. Beslissingen van de opvolgingsorganen worden genomen bij unanimiteit. Bij onenigheid wordt dit gerapporteerd aan het coördinatieorgaan. Het voorzitterschap van een opvolgingsorgaan wordt als volgt waargenomen door een vergunningverlenende overheid van het Vlaamse Gewest wanneer het project zich bevindt op Vlaams grondgebied, door een vergunningverlenende overheid van het Waalse Gewest wanneer het project zich bevindt op Waals grondgebied, door een vergunningverlenende overheid van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest wanneer het project zich bevindt op het Brusselse Hoofdstedelijke grondgebied en door een vergunningverlenende overheid van de federale staat wanneer het project het grondgebied van meerdere gewesten doorkruist of het zich bevindt op zeegebieden die onder de Belgische rechtsbevoegdheid vallen.

Aangezien de Europese Commissie aangaf dat er enerzijds conform de verordening meerdere beslissingen door het 'vergunningscoördinerend en -faciliterend comité' dienen genomen te worden, waardoor er in theorie beroepsmogelijkheden tegen deze beslissingen mogelijk moeten zijn (het gaat onder andere over de maturiteitscheck, het ontvankelijk

[10] De gewestregering zal met toepassing van artikel 69 van de BWHI deze vertegenwoordigers aanstellen. Het lijkt weliswaar aangewezen dat dit een vertegenwoordiger en plaatsvervanger namens zowel het beleidsveld Energie, het beleidsveld Leefmilieu en het beleidsveld Ruimtelijke Ordening wordt, zodat de voornaamste rechtstreeks op gewestelijk niveau betrokken beleidsaspecten in het coördinatieorgaan worden vertegenwoordigd. Het is echter niet aangewezen om een entiteit of departement als vertegenwoordiger hiervoor aan te duiden, maar wel dat zoals gebruikelijk is voor dergelijke organen (bijvoorbeeld de Nationale Klimaatcommissie) de vertegenwoordigers nominatim worden aangewezen.

[11] Opgericht op basis van artikel 31 en verder van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

verklaren van een dossier en het vastgestelde tijdsschema)[12] en dat deze anderzijds duidelijk aan de projectpromotoren gecommuniceerd dienen te worden, zal er in het samenwerkingsakkoord dan ook een artikel opgenomen worden waarin wordt gesteld dat er een coördinatie gebeurt ter voorbereiding van het verweer.

7. Secretariaat

De algemene directie Energie van de Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie neemt het secretariaat van het vergunningscoördinerend en -faciliterend comité waar. De opdrachten van het secretariaat zijn het bieden van ondersteuning bij de werking van het coördinatieorgaan en de opvolgingsorganen (het versturen van de uitnodigingen, de agenda en de nodige documenten, het opstellen van het verslag van de vergaderingen en het bijhouden van het archief) en het uitoefenen, in het kader van dit samenwerkingsakkoord en in overeenstemming met de bepalingen van de verordening, van de loketfunctie.

De werkingskosten van dit secretariaat zijn voor 50% ten laste van de Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie. De overige 50% van de werkingskosten is ten laste van de drie gewesten en wordt verdeeld volgens de in het samenwerkingsakkoord opgenomen sleutel (VG 60%/WG 30%/BHG 10%) zodat de facto het Vlaamse Gewest 30%, het Waalse Gewest 15% en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest 5% van deze kosten draagt.

In voorkomend geval, worden overige kosten (bijvoorbeeld website enzovoort) die betrekking hebben op alle partijen gelijk verdeeld tussen de vier partijen bij het samenwerkingsakkoord. De overige kosten die slechts betrekking hebben op een deel van de partijen worden evenredig verdeeld onder die partijen. Tot het maken van dergelijke kosten kan voorts enkel worden besloten door het coördinatieorgaan en dit bij unanimiteit.

Pro memorie, de klassieke in het kader van ENOVER (Energieoverleg) gehanteerde sleutel voor de verdeling van kosten tussen de gewesten en de federale staat wat betreft gezamenlijke projecten is Vlaamse Gewest 55%, Waalse Gewest 35%, Brusselse Gewest 10% en federale staat 10%, zodat deze regeling financieel voordelig voor de gewesten is.

8. Opzegging samenwerkingsakkoord

Het samenwerkingsakkoord zal onbepaalde duur hebben. Wanneer een van de partijen het samenwerkingsakkoord wenst op te zeggen, dan dient een opzeggingsperiode van één jaar te worden gerespecteerd. Er werd besloten dat wanneer overgegaan wordt tot de opzegging van het akkoord zowel projecten die reeds waren ingediend als deze die worden ingediend in de overgangsperiode nog onder het oude regime zullen worden behandeld.

III. ADVIEZEN VAN DE STRATEGISCHE ADVIESRADEN (MINARAAD/SARO/SERV)

1. Advies van de Minaraad

De Minaraad (Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen) gaf zijn advies over het ontwerp van decreet op 17 oktober 2013. De sociaaleconomische partners die vertegenwoordigd

[12] Dit zijn meestal voorbereidende handelingen, die niet aanvechtbaar zijn door de projectpromotor of derden. Wanneer een beslissing van het 'vergunningscoördinerend en -faciliterend comité' toch aangevochten wordt en de Raad van State deze klacht ontvankelijk verklaart, zullen de individuele ministers worden aangesproken. Er dient wel te worden opgemerkt dat beslissingen als 'maturiteitscheck' en het vaststellen van een tijdsschema nieuwe rechtshandelingen zijn die thans niet gekend zijn in het gewestelijke vergunningsrecht.

zijn in de Minaraad onthielden zich bij dit advies omdat zij hierover in het kader van de SERV (Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen) advies uitbrengen.

De Minaraad onderschrijft de doelstelling van de verordening om te komen tot een snellere besluitvorming inzake de beoogde types projecten zonder dat daarbij geraakt wordt aan het hoge niveau van de normen voor milieubescherming en de inspraakmogelijkheden voor het publiek. De Minaraad waardeert het dan ook dat de federale overheid en de gewesten tijdig een samenwerkingsakkoord hebben kunnen bereiken dat nauw aansluit bij de bepalingen van verordening 347/2013. De Minaraad meent dan ook dat een 'one-stopshop'-aanpak een stap voorwaarts is voor de door de verordening beoogde projecten. In zijn advies over het ontwerp van decreet Complexe Projecten nam de Minaraad het standpunt in dat de mogelijkheid om, in het kader van een uitzonderingsregime, dergelijke verregaande rechtsgevolgen toe te kennen aan bepaalde types projecten in principe beperkt moet worden toegepast. De Minaraad vindt het dan ook positief dat het toepassingsgebied van de in het samenwerkingsakkoord vervatte uitzonderingsregeling duidelijk wordt afgebakend.

Naast onder meer de procedure in het (ontwerp van) decreet Complexe Projecten en de nog uit te werken integratie van de plan-m.e.r.-verplichtingen in het planningsproces voor ruimtelijke uitvoeringsplannen, wordt er met de in verordening 347/2013 vervatte procedure een nieuwe uitzonderingsprocedure gecreëerd voor bepaalde types van projecten. Ook het (ontwerp van) decreet betreffende de omgevingsvergunning zal het vergunningenstelsel ingrijpend wijzigen. Hoewel een Europese verordening auto-executief is, blijft het volgens de Minaraad een open vraag of er ook voor de nu voorliggende procedure geen decretale verankering nodig zou zijn. Het is echter de bedoeling dat qua vergunningsprocedures de door de verordening gevatte procedures de reguliere in het vergunningsrecht ter beschikking staande procedures zullen volgen. De bestaande termijnen in de verschillende vergunningensystemen vallen immers binnen het door de verordening geviseerde tijdsbestek.

De Minaraad vindt het positief dat in het ontwerp van samenwerkingsakkoord is voorzien dat respectievelijk het coördinatieorgaan en het opvolgingsorgaan "projectpromotoren of andere belanghebbenden" kunnen uitnodigen. Deze bepaling laat niet alleen toe om belanghebbenden in de strikte zin van het woord te betrekken, maar ook om experten (bijvoorbeeld inzake natuurbehoud) uit te nodigen.

2. Advies van de SARO

De SARO (Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed) gaf zijn advies over het ontwerp van decreet op 23 oktober 2013.

De SARO wijst in zijn advies op de belangrijke consequenties van de Europese verordening nummer 347/2013. De raad formuleert een aantal opmerkingen en bedenkingen betreffende de implementatie van de verordening en aangaande het ontwerp van samenwerkingsakkoord:

– de SARO vraagt om voldoende en tijdig betrokken te worden bij de verdere implementatie van de verordening en dit in samenspraak met de strategische adviesorganen van de andere gewesten (onder andere GOC[13] en CRAT[14]). De terugkoppeling naar de relevante adviesraden moet volgens de SARO opgenomen worden in het samenwerkingsakkoord.
  Op deze vraag wordt niet ingegaan. Een verplichte advisering via de adviesraden aangaande de werking van het VCFC is immers in de praktijk onwerkbaar en niet oppor-

[13] Gewestelijke Ontwikkelingscommissie (GOC).
[14] Commission Régionale d'Aménagement du Territoire de la Région wallonne (CRAT).

tuun. Het is trouwens niet de taak van de strategische adviesraden om over individuele dossiers te adviseren, maar enkel advies aan de Vlaamse Regering of het Vlaams Parlement te verlenen over strategische beleidsvraagstukken en over de hoofdlijnen van het beleid. Dit wil echter niet zeggen dat het VCFC op facultatieve wijze de adviesraden niet kan betrekken bij haar werking;

– de SARO meent dat het ook wenselijk is om duidelijkheid te verschaffen over de beoogde timing. Het is voor de raad immers niet duidelijk hoe, in het licht van de deadline van 16 november 2013, alles tijdig kan worden geïmplementeerd.
  De keuze werd gemaakt om, aangezien de verordening van kracht wordt op 16 november 2013, de gevolgen van het samenwerkingsakkoord dat deze verordening dient te implementeren van toepassing te maken voor die projecten van gemeenschappelijk belang die worden ingediend vanaf deze datum. Voor projecten die zich echter reeds in het vergunningverleningsproces bevinden en waarvoor een projectontwikkelaar vóór 16 november 2013 een aanvraagdossier heeft ingediend, zijn de bepalingen in dit samenwerkingsakkoord niet van toepassing.
  De deadline van 16 november 2013 is inderdaad niet meer haalbaar, gelet op de nog te ondernemen stappen en de vereiste parlementaire instemmingsprocedures. De federale staat en de drie gewesten streven er echter nog steeds naar om zo dicht mogelijk bij deze datum te kunnen landen met het finaliseren en de operationalisering van dit dossier. Eens het dossier legistiek afgerond is, kunnen de vergunningsdossiers die vanaf 16 november 2013 werden ingediend door het VCFC, worden behandeld;

– de SARO stelt zich de vraag of een coördinerend en faciliterend comité – op termijn – niet moet worden opengesteld tot andere (infrastructuur)projecten of strategische projecten met een gewestgrensoverschrijdende component. Meer in het algemeen stelt zich volgens de SARO de vraag of voor dergelijke zaken niet eveneens moet worden nagedacht over een generiek beleids- en wetgevend kader, om een en ander te stroomlijnen. Op die manier vermijdt men opgezadeld te worden met een resem van bijzondere vergunningsprocedures afhankelijk van de aard van de projecten van algemeen maatschappelijk belang.
  Het is op basis van het ontwerp van samenwerkingsakkoord wel degelijk mogelijk om in de schoot van het VCFC ook energieprojecten te bespreken die niet onder de scope van de verordening vallen. Het is echter de uitdrukkelijke wens van de drie gewesten om dergelijke projecten niet onder het toepassingsgebied van het samenwerkingsakkoord te brengen. De procedure uit de verordening is en blijft een uitzonderingsregime dat niet zomaar veralgemeend mag worden tot andere infrastructuurprojecten of andere beleidsvelden.

3. Advies van de SERV

De SERV gaf zijn advies over het ontwerp op 28 oktober 2013.

De SERV benadrukt in zijn advies het grote belang van snelle doorlooptermijnen voor belangrijke infrastructuurprojecten. Snelle realisatie kan voor bepaalde energie-infrastructuurprojecten noodzakelijk zijn in het kader van de integratie van de Europese energiemarkten, de diversificatie van de gehanteerde energiebronnen, de bevoorradingszekerheid en de overschakeling naar veel meer hernieuwbare energiebronnen.

De SERV meent dan ook dat de oprichting van een vergunningscoördinerend en -faciliterend comité niet genoeg zal zijn om de lange doorlooptermijnen voor energieprojecten afdoende aan te pakken. De SERV vraagt daarom extra aandacht voor complementaire

initiatieven om de implementatie van belangrijke energie-infrastructuurprojecten te faciliteren. De SERV formuleert tevens een aantal aandachtspunten/vragen:

– ten eerste vraagt de SERV dat de betrokken administraties in hun organisatie en concrete werking rekening houden met het prioritaire belang van bepaalde projecten;
– ten tweede moet Vlaanderen volgens de SERV blijvend inzetten op de verbetering, de coördinatie en integratie van vergunningsprocedures binnen Vlaanderen;
– ten derde is volgens de SERV aandacht nodig voor beroepsprocedures, bijvoorbeeld bij de Raad van State en bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen;
– ten vierde moet ook in de planningsfase die voorafgaat aan de voorbereiding en de behandeling van een vergunningsaanvraag meer werk gemaakt worden van integratie en coördinatie tussen beleidsdomeinen en -niveaus. Dat impliceert volgens de SERV onder andere een meer gecoördineerde energiesysteemplanning die rekening houdt met de randvoorwaarden inzake ruimte, economie, milieu, natuur enzovoort en een ruimtelijke planning die beter samenspoort met de langetermijnvisievorming op het energiesysteem op de diverse niveaus;
– ten vijfde verdient het volgens de SERV nadere overweging om de verbeterde samenwerking tussen de federale en gewestelijke overheden en zeker tussen de Vlaamse overheden onderling niet alleen te voorzien voor 'projecten van gemeenschappelijk belang', maar ook voor projecten die louter voor België/Vlaanderen van strategisch belang zijn, onder andere in het kader van het garanderen van de leveringszekerheid of de transitie naar een duurzaam energiesysteem;
– tot slot vraagt de SERV dat het comité alles in het werk stelt zodat het een effectieve meerwaarde biedt om de prioritaire projecten vlotter te laten verlopen. Het comité zou daarvoor ook moeten fungeren als forum voor de betrokken overheden om informatie en expertise te delen die van belang zijn voor de besluitvorming over belangrijke energie-infrastructuurprojecten.

Wat het tweede punt betreft, dient te worden gesteld dat de Vlaamse Regering gedurende deze legislatuur reeds verschillende initiatieven heeft genomen betreffende de verbetering, de coördinatie en de integratie van vergunningsprocedures (bijvoorbeeld de omgevingsvergunning, de complexe investeringsprojecten enzovoort). De Vlaamse Regering houdt in de praktijk dan ook terdege rekening met deze vraag.

De vertragingen door beroepsprocedures vallen buiten de maximale doorlooptermijnen van de Europese verordening. Volgens de SERV moeten verschillende pistes om deze problematiek aan te pakken of te voorkomen, bekeken worden. Er zijn inmiddels echter door zowel de Vlaamse Regering, wat betreft de Raad voor Vergunningsbetwistingen, als door de Federale Regering, wat betreft de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, verschillende wetgevende procedures opgestart betreffende de aanpassing en hervorming van de werking van deze administratieve rechtscolleges. Er kan dan ook als antwoord op deze vraag naar deze lopende procedures worden verwezen.

Het coördinatieorgaan is het orgaan dat mede tot taak heeft om op vraag van een van de vertegenwoordigers informatie uit te wisselen over het vergunningverlengingsproces van andere energie-gerelateerde infrastructuurprojecten dan deze gedefinieerd in artikel 3, 3°, van het samenwerkingsakkoord, het binnen de schoot van het orgaan uitwisselen van informatie met betrekking tot veranderingen aan het respectieve vergunningverlenende kader en het uitwisselen van goede praktijken en het formuleren van voorstellen en adviezen, op eigen initiatief of op hun vraag, aan de federale of gewestelijke regering(en), met het oog op het onderling afstemmen van hun beleid inzake vergunningverlening aan energieprojecten. Het samenwerkingsakkoord houdt de mogelijkheid in zich om op informele wijze ook projecten te bespreken die buiten de scope van de Europese verordening vallen. Op deze wijze wordt voldaan aan de verzuchtingen van de SERV betreffende informatie- en expertisedeling. Hierdoor is in sé reeds rekening gehouden met de door de SERV geuite verzuchtingen.

4. Advies van de afdeling Wetgeving van de Raad van State

De Vlaamse minister bevoegd voor het energiebeleid verzocht op 27 november 2013 de afdeling Wetgeving van de Raad van State zijn advies over voornoemde ontwerpen te verstrekken. De adviestermijn bedroeg 30 dagen. Deze termijn werd conform artikel 84, paragraaf 1, eerste lid, 1°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State ambtshalve verlengd tot 45 dagen. De verenigde kamers van de afdeling Wetgeving van de Raad van State gaven op 13 januari 2014 hun advies nummer 54.605/VR.

De Raad van State maakte in zijn advies voornamelijk de volgende opmerkingen:

– taalkundige en legistieke opmerkingen met betrekking tot de Nederlandstalige versie van de tekst van het samenwerkingsakkoord, waarmee bij de redactie rekening werd gehouden;
– artikel 6, 5°, tweede lid, van het samenwerkingsakkoord bepaalt dat het coördinatieorgaan in geval van weigering van de kennisgeving van een project zijn besluit rechtvaardigt. Die bepaling vormt volgens de Raad van State niet enkel een overbodige herhaling van hetgeen bepaald wordt in artikel 10, lid 1, a), derde alinea, derde zin, van verordening (EU) nummer 347/2013, maar bovendien ontstaat volgens de Raad onduidelijkheid of op het coördinatieorgaan daardoor meer verregaande of juist minder verregaande verplichtingen rusten dan de motiveringsplicht die voortvloeit uit artikel 2 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen. Bovendien kan er volgens de Raad de indruk ontstaan dat andere beslissingen van het coördinatieorgaan aan geen rechtvaardigings- of motiveringsverplichting zijn onderworpen. Aangezien de motiveringsplicht die voortvloeit uit de voormelde wetsbepaling in elk geval van toepassing is op elke eenzijdige rechtshandeling met individuele strekking die uitgaat van het coördinatieorgaan, werd ingegaan op het advies van de Raad en werd artikel 6, 5°, tweede lid, van het samenwerkingsakkoord geschrapt;
– overeenkomstig artikel 6, 8°, van het samenwerkingsakkoord heeft het coördinatieorgaan onder meer als opdracht "het coördineren van het verweer wanneer er een administratief beroep bij de Raad van State zou worden aangetekend tegen de beslissingen van het vergunningscoördinerend en -faciliterend comité". Aangezien dat beroep van jurisdictionele aard is en omdat bovendien niet valt uit te sluiten dat beslissingen van het VCFC ook voor andere rechtscolleges dan voor de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State in rechte kunnen worden betwist, meent de Raad dat dit beter wordt geherformuleerd als "het coördineren van het verweer wanneer een geding bij een rechtscollege aanhangig wordt gemaakt waarin beslissingen van het vergunningscoördinerend en -faciliterend comité worden betwist". Op dit advies wordt ingegaan;
– overeenkomstig artikel 11 van het samenwerkingsakkoord beslist het coördinatieorgaan bij unanimiteit. In geval van een "aanhoudende onenigheid" wordt de aangelegenheid voorgelegd aan het overlegcomité. De Raad van State meent dat in dat geval – na het bereiken van een politiek akkoord in het Overlegcomité – de formele beslissing alsnog moet worden genomen door het coördinatieorgaan. De Raad maakte tevens een gelijkaardige opmerking betreffende het in artikel 18 vervatte mechanisme voor geschillenbeslechting in geval van onenigheid in een opvolgingscomité. Aan het samenwerkingsakkoord wordt dan ook toegevoegd dat in dat geval de in het hogere orgaan bereikte beslissing/compromis op de eerstvolgende vergadering door respectievelijk het coördinatieorgaan of opvolgingscomité wordt bekrachtigd. Er zal uiteraard rekening dienen te worden gehouden dat in het kader van deze geschillenbeslechting geen afbreuk wordt gedaan aan de door de verordening vastgelegde termijnen;
– de Raad van State meent dat de in artikel 24 vervatte regeling tot gedeeltelijke opzegging van het samenwerkingsakkoord niet aanvaardbaar is. Een dergelijke regeling komt er volgens de Raad immers op neer dat elk van de partijen, mits een wachttermijn van één jaar, ervoor zou kunnen kiezen om de door haar gekozen en opgezegde bepalingen

van het samenwerkingsakkoord niet langer toe te passen. Dit komt neer op de mogelijkheid voor elk van de partijen om de inhoud van het samenwerkingsakkoord te wijzigen, zonder dat daarvoor de instemming van de andere partijen of van de betrokken parlementen vereist is. Een dergelijke regeling druist volgens de Raad dan ook in tegen de essentie zelf van hetgeen in artikel 92bis van de BWHI bepaald wordt. Aan deze opmerking wordt tegemoetgekomen door te bepalen dat het samenwerkingsakkoord enkel in zijn geheel kan worden opgezegd. Wat het doorvoeren van wijzigingen (los van opzegging) aan het samenwerkingsakkoord betreft wordt er qua te volgen procedure niets expliciet in het samenwerkingsakkoord bepaald omdat daar automatisch de procedure uit artikel 92bis, BWHI speelt, wat wilsovereenstemming tussen de partijen en goedkeuring door de verschillende parlementaire assemblees inhoudt. Zolang er geen opzegging gebeurde of wijziging geratificeerd is, zal het goedgekeurde samenwerkingsakkoord dan ook onverminderd en onbepaald in tijd van kracht blijven;

– de Raad van State maakte bezwaar tegen artikel 25 van het samenwerkingsakkoord, waarbij bepaald werd dat het vertrouwelijke karakter, de integriteit en de bescherming van de informatie die op grond van dit samenwerkingsakkoord wordt ontvangen, gewaarborgd wordt door het vergunningscoördinerend en -faciliterend comité voor energieprojecten en zijn leden. De Raad meent dat deze bepaling op gespannen voet staat met artikel 9 van verordening (EU) nummer 347/2013 (dat bepalingen bevat inzake transparantie en inspraak van het publiek en waarin wordt bepaald dat commercieel gevoelige informatie vertrouwelijk wordt gehouden), met het Verdrag van Aarhus, de artikelen 3 en 7 van richtlijn 2003/4/EG en met artikel 32 van de Grondwet, waardoor het een onevenredige beperking van het recht op toegang tot bestuursdocumenten betreft.

Teneinde aan de opmerkingen van de Raad tegemoet te komen, wordt dan ook enerzijds bepaald dat, onverminderd de van toepassing zijnde bepalingen aangaande openbaarheid van bestuur, deze uitzonderingsbepaling slechts betrekking heeft op commercieel gevoelige informatie die op grond van dit samenwerkingsakkoord wordt ontvangen. Deze nieuwe formulering houdt dan ook in dat op de documenten die niet commercieel gevoelig zijn de respectievelijke gewestelijke of federale regelgevingen betreffende openbaarheid van bestuur onverkort van toepassing zijn (inclusief de aldaar voorkomende uitzonderingsgronden) en dit naargelang de vraag gericht wordt aan een gewestelijk of federaal bestuur dat in het kader van de werking van het VCFC over deze documenten beschikt.

IV. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING VAN HET ONTWERP VAN INSTEMMINGSDECREET

Artikel 1 bepaalt dat het voorliggende ontwerp van decreet een gewestaangelegenheid regelt.

Artikel 2 van het ontwerp van decreet bepaalt dat er wordt ingestemd met het samenwerkingsakkoord.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale economie,

Freya VAN DEN BOSSCHE

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur,

Joke SCHAUVLIEGE

De Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport,

Philippe MUYTERS

VOORONTWERP VAN DECREET
d.d. 11 oktober 2013

Vlaamse Regering

Ontwerp van decreet houdende instemming met het Samenwerkingsakkoord van xxxxx 2013 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende de oprichting van een vergunningscoördinerend en –faciliterend comité voor energieprojecten

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur en de Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. Instemming wordt betuigd met Samenwerkingsakkoord van xxxxx 2013 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende de oprichting van een vergunningscoördinerend en –faciliterend comité voor energieprojecten.

Brussel,……

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale economie,

Freya VAN DEN BOSSCHE

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur,

Joke SCHAUVLIEGE

De Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport,

Philippe MUYTERS

ADVIES VAN DE MILIEU- EN NATUURRAAD VAN VLAANDEREN

Briefadvies

het ontwerp decreet tot instemming met het samenwerkingsakkoord trans-Europese energie-infrastructuurprojecten

Ontwerp van decreet houdende instemming met het Samenwerkingsakkoord betreffende de oprichting van een vergunningscoördinerend en –faciliterend comité voor trans-Europese energie-infrastructuurprojecten

Datum van goedkeuring	**17 oktober 2013**
Volgnummer	**2013 | 50**
Coördinator + e-mailadres	**Sandra Sliwa, sandra.sliwa@minaraad.be**
Co-auteur + e-mailadres	**Francis Noyen, francis.noyen@minaraad.be**

Mevrouw Freya Van Den Bossche
Vlaams Minister van Energie, Wonen,
Steden en Sociale Economie
Martelaarsplein 7
1000 Brussel

Datum	**17 oktober 2013**
Uw referentie	**130095/JS/Europese Commissie/19411**
Onze referentie	**01/K2/2013/836**
Betreft	**Ontwerp van decreet houdende instemming met het Samenwerkingsakkoord betreffende de oprichting van een vergunningscoördinerend en –faciliterend comité voor trans-Europese energie-infrastructuurprojecten**

Mevrouw de minister,

Situering

Op 14 oktober 2013 is de Minaraad om advies gevraagd over het ontwerp van decreet houdende instemming met het Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende de oprichting van een vergunningscoördinerend en -faciliterend comité (VCFC) voor trans-Europese energie-infrastructuurprojecten. Dit voorstel van samenwerkingsakkoord geeft uitvoering aan de bepalingen van verordening 347/2013 van 17 april 2013 betreffende richtsnoeren voor de trans-Europese energie-infrastructuur[1]. Gezien de omzettingstermijn, wordt het advies bij hoogdringendheid gevraagd.

Verordening 347/2013 beoogt de versnelling van de modernisering van de bestaande energie-infrastructuur en de bouw van nieuwe energietransportinfrastructuur te verwezenlijken. Dit is nodig omdat de ontwikkeling van nieuwe energie-infrastructuur van essentieel belang is voor het realiseren van de huidige en toekomstige EU-energie- en klimaatdoelstellingen. De oprichting van één bevoegde instantie(s) die alle vergunningverleningsprocessen bundelt of coördineert ("*one-stop shop*") moet de complexiteit verminderen, de efficiëntie en transparantie verhogen

[1] Verordeningen zijn rechtstreeks toepasselijk en moeten niet worden omgezet in nationaal recht. De verordening is reeds van toepassing sinds 1 juni 2013.

en de samenwerking tussen de lidstaten versterken. Artikel 8, lid 1 van de verordening bepaalt dat de lidstaten deze instantie uiterlijk op 16 november 2013 moeten aanwijzen.

Artikel 8, lid 3 van de verordening voorziet in drie mogelijke opties wat betreft de werking van de bevoegde instantie. Relevant in de Belgische context is dat het oorspronkelijke Commissievoorstel enkel voorzag in de geïntegreerde en de gecoördineerde regeling. Specifiek op aandringen van België werd er in de verordening ook een derde optie voorzien, waarin er geen hiërarchie geïmpliceerd wordt tussen de verschillende betrokken autoriteiten. België kiest er dan ook voor om de verordening uit te voeren via deze zgn. "samenwerkingsregeling", zoals vermeld in artikel 8, lid 3 van de verordening.

Aansluitend hierbij voorziet het voorliggende samenwerkingsakkoord in de oprichting van een vergunningscoördinerend en –faciliterend comité (VCFC) met als bevoegdheid het coördineren van de vergunningsverleningsprocedures voor de gemeenschappelijke projecten en het toezien op de tijdige en correcte uitvoering van de in de verordening vermelde bepalingen.

Op 14 oktober 2013 heeft de Europese Commissie een eerste lijst[2] van "*projecten van gemeenschappelijk belang*" goedgekeurd. Hierop staan 14 projecten vermeld die zich situeren op of die impact hebben op het Belgische grondgebied. Het is zo dat de Lidstaten hierop nog gedurende twee maanden kunnen inspreken.

Algemene beoordeling

De Minaraad onderschrijft de doelstelling van de verordening om te komen tot een snellere besluitvorming inzake de beoogde types projecten zonder dat daarbij geraakt wordt aan het hoge niveau van de normen voor milieubescherming en de inspraakmogelijkheden voor het publiek. De Minaraad waardeert het dan ook dat de federale overheid en de gewesten **tijdig**[3] een samenwerkingsakkoord hebben kunnen bereiken dat nauw aansluit bij de bepalingen van verordening 347/2013.

Er is immers een **grote behoefte** aan investeringen om de netten uit te breiden, te versterken, te vernieuwen, te koppelen (cf. *supergrid*) en "slimmer" te maken. De toenemende marktintegratie binnen Europa stelt bijkomende eisen aan de netinfrastructuur (koppelingen, interconnectie-capaciteit, etc.). De investeringen moeten ook binnenlandse knelpunten mee helpen oplossen. Door beperkingen in de netinfrastructuur – zowel voor elektriciteitsnetten als voor (bio)gas- en warmtenetten – kunnen sommige hernieuwbare energie-installaties op bepaalde plaatsen niet gere-

[2] Deze lijst is beschikbaar op: http://ec.europa.eu/energy/infrastructure/pci/doc/2013_pci_projects_country.pdf.

[3] Verordening 347/2013 is gepubliceerd op 25 april 2013; een voorontwerp van samenwerkingsakkoord werd op 7 mei 2013 reeds informeel besproken met het directoraat-generaal Energie van de Europese Commissie; de Vlaamse Regering hechtte op 14 juni 2013 reeds haar principiële goedkeuring aan een conceptnota betreffende de implementatie van verordening 347/2013.

aliseerd en/of aangesloten worden, wegens onvoldoende onthaalcapaciteit op de netten. Ook zijn de netten niet altijd klaar om met het decentraal en intermittent karakter van sommige hernieuwbare energie-installaties om te gaan. De voorliggende versnelde procedure zou betekenen dat een project een zogenaamde "prioriteitsstatus" zou verkrijgen op nationaal niveau. Een "*one-stop shop*" aanpak voor het vergunningstraject introduceren samen met ambitieuze dwingende termijnen[4] zou het vergunningstraject aanzienlijk moeten versnellen. Dit is volgens de Minaraad een **stap voorwaarts** voor de door de verordening beoogde projecten.

Groot openbaar belang en de gevolgen hiervan

Overeenkomstig artikel 7, lid 8 van verordening 347/2013 moeten projecten van gemeenschappelijk belang beschouwd worden als projecten van groot openbaar belang in het kader van de Habitatrichtlijn en/of de Kaderrichtlijn Water. Dit betekent dat voor projecten die onder het toepassingsgebied van de verordening vallen en die een negatieve impact hebben op het milieu, er een vergunning moet worden verleend "*om dwingende redenen van groot openbaar belang*" wanneer is voldaan aan alle voorwaarden van de Habitatrichtlijn[5] en/of de Kaderrichtlijn Water[6].

In zijn advies[7] van 4 juli 2013 over het ontwerpdecreet complexe projecten, nam de Minaraad het standpunt in dat de mogelijkheid om, in het kader van een uitzonderingsregime, dergelijke verregaande rechtsgevolgen toe te kennen aan bepaalde types projecten in principe beperkt moet worden toegepast. In lijn hiermee vindt de Minaraad het positief dat het **toepassingsgebied** van de in het samenwerkingsakkoord vervatte (uitzonderings)regeling **duidelijk** wordt afgebakend.

Met betrekking tot de opvolgingsfase stelt artikel 19 van het samenwerkingsakkoord dat het **opvolgingsorgaan** wordt **ontbonden** nadat alle administratieve beroepstermijnen zijn verstreken of alle administratieve beroepsprocedures werden afgerond en alle vergunningen dus definitief zijn. In het kader van de voortdurende beschermingsplicht op basis van artikel 6, lid 2 van de Habitatrichtlijn en/of de opvolging van de stroomgebiedbeheerplannen op basis van de Kaderrichtlijn Water, is het volgens de Minaraad aangewezen dat het Agentschap voor Natuur en Bos en/of de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid een inventaris opstellen van de speciale beschermingszones respectievelijk de stroomgebieden waarop de projecten

[4] Overeenkomstig artikel 10, lid 2 van verordening 347/2013 mag de gezamenlijke duur van de aanvraagprocedure en de vergunningverleningsprocedure niet meer dan drie jaar en zes maanden bedragen.

[5] Artikel 6, lid 4.

[6] Artikel 4, lid 7.

[7] Advies 2013|32. De Minaraad nam hierin het standpunt in dat de verregaande rechtsgevolgen van het voorkeurs- en projectbesluit moeten worden voorbehouden voor projecten die voldoen aan een duidelijk omschreven invulling van de notie "groot maatschappelijk en ruimtelijk-strategisch belang" waarvan minstens de principes decretaal zijn vastgelegd.

van gemeenschappelijk belang in het kader van verordening 347/2013 een negatieve impact kunnen hebben.

Besluitvorming

De Minaraad vraagt zich in de eerste plaats af of de voorgestelde structuur – met drie stemgerechtigde vertegenwoordigers per partij en waarin besluiten enkel kunnen worden genomen bij consensus – zal toelaten om de **dwingende termijnen** in de verordening te respecteren.

Complexiteitsreductie?

Naast (onder meer) de procedure in het (ontwerp)decreet complexe projecten en de nog uit te werken integratie van de plan-m.e.r.-verplichtingen in het planningsproces voor ruimtelijke uitvoeringsplannen, wordt er met de in verordening 347/2013 vervatte procedure een nieuwe uitzonderingsprocedure gecreëerd voor bepaalde types projecten. Ook het (ontwerp)decreet betreffende de omgevingsvergunning zal het vergunningenstelsel ingrijpend wijzigen. Hoewel een Europese verordening auto-executief is, blijft het een open vraag of er ook voor de nu voorliggende procedure geen decretale verankering nodig zou zijn. Ook dit algemene niveau is er alleszins een overzicht nodig, met name van de **verschillende types procedures**. Hierbij zou in het bijzonder aandacht moeten gaan naar de verhouding en mogelijke interferenties tussen de diverse proceduretypes. Het gaat immers om min of meer analoge procedures, die in de praktijk mogelijks ook betrekking kunnen hebben op projecten die met elkaar samenhangen.

Participatie

De administratieve kant van het vergunningstraject is volgens de Minaraad niet de enige oorzaak van vertragingen bij het verlenen van vergunningen. Een andere belangrijke oorzaak is het gebrek aan publiek **draagvlak**. Steeds meer burgers protesteren tegen nieuwe projecten voor lijnen/kabels omdat ze bang zijn voor gevolgen voor hun gezondheid en vanwege de negatieve effecten op het landschap (het zogenaamde NIMBY-fenomeen). Burgers klagen dat er te weinig rekening wordt gehouden met de impact van uitbreidingen van het elektriciteitsnetwerk op hun gemeenten. Ook klagen zij over het gebrek aan transparantie vanuit de netbeheerders met betrekking tot het uitkiezen van de te leggen lijnen en de noodzaak van het uitbreiden van het net. Het is van belang om stakeholders in een **vroeg stadium** bij een nieuw project te betrekken om de kans op aanvaarding te verhogen[8].

[8] In dat verband moet er op gewezen worden dat ondergrondse kabels – hoewel betekenisvol duurder – soms moeten worden overwogen, omdat deze kunnen rekenen op meer publieke aanvaarding, waardoor ook de vergunningsprocedure aanzienlijk kan versnellen. Volgens een SRU-studie zou hiervoor een gestandaardiseerd beoordelingsschema kunnen worden gebruikt om per project te beoordelen of ondergrondse kabels een optie zijn, zoals ook wordt overwogen in Zwitserland: SRU, Pathways towards a 100% renewable electricity system, p. 319-322: http://www.umweltrat.de/SharedDocs/Downloads/EN/02_Special_Reports/2011_10_Special_Report_

Gelet op de verregaande rechtsgevolgen die aan deze procedure worden toegekend, vindt de Minaraad het dan ook positief dat artikel 7, §5 en artikel 14, §3 van het samenwerkingsakkoord voorzien dat respectievelijk het coördinatieorgaan en het opvolgingsorgaan "*projectpromotoren of andere belanghebbenden*" kunnen uitnodigen. Deze bepaling laat niet alleen toe om belanghebbenden in de strikte zin van het woord te betrekken, maar ook om **experten** (bijvoorbeeld inzake natuurbehoud) uit te nodigen.

Overeenkomstig artikel 9, lid 1 van de verordening moeten de lidstaten uiterlijk op 16 mei 2014 een **handleiding** bekend maken van de procedures voor vergunningsverlening voor projecten van gemeenschappelijk belang. De Minaraad wees reeds in verschillende adviezen[9] op het belang van dergelijke handleidingen voor een efficiënte en transparante besluitvorming. Naast de in punt 1 van bijlage VI bij de verordening verplicht te vermelden informatie, die in de eerste plaats betrekking heeft op de aanvraag- en vergunningsverleningsprocedure, vindt de Minaraad het aangewezen dat de handleiding ook ingaat op de fase voorafgaand aan de vergunningsaanvraag en de fase nadat alle vergunningen definitief zijn verleend (opvolging).

De zo-even vermelde, diverse grondige wijzigingen aan het vergunningenstelsel, leiden er toe dat er in de praktijk mogelijks een pluraliteit aan samenhangende procedures doorgang kan vinden. Daarom vindt de Minaraad het aangewezen dat er een overzicht van de **verschillende lopende procedures** in eenzelfde zone of met betrekking tot samenhangende projecten beschikbaar wordt gesteld, ten behoeve van de rechtsonderhorige die zou willen inspreken.

De sociaaleconomische partners die vertegenwoordigd zijn in de Minaraad onthouden zich bij dit advies omdat zij hierover in het kader van de SERV advies uitbrengen.

Hoogachtend,

Bert De Wel,

Voorzitter Minaraad

Pathways_renewables.pdf;jsessionid=DB0152D458C50C0DB24A7481D8F71DCE.1_cid335?__blob=publicationFile.

[9] Zie onder meer advies 2013|31 over het ontwerpdecreet betreffende de omgevingsvergunning, advies 2012|38 over het ontwerpbesluit betreffende nadere regels voor de project-m.e.r-screening.

ADVIES VAN DE STRATEGISCHE ADVIESRAAD RUIMTELIJKE ORDENING – ONROEREND ERFGOED

SARO
Strategische Adviesraad
RUIMTELIJKE ORDENING - ONROEREND ERFGOED

ADVIES
VAN 23 OKTOBER 2013
OVER DE IMPLEMENTATIE VAN DE EU-VERORDENING NR. 347/2013 EN HET ONTWERP VAN DECREET TOT OPRICHTING VAN EEN VERGUNNINGSCOÖRDINEREND EN FACILITEREND COMITÉ VOOR ENERGIEPROJECTEN

SARO | Koning Albert II-laan 19 bus 12 | 1210 Brussel

INHOUD

I. SITUERING 36
II. VRAAG NAAR EEN VOLWAARDIG ADVIESPROCES 36
III. BRENG DE IMPACT VAN DE IMPLEMENTATIE VAN DE EUROPESE VERORDENING IN KAART 37
IV. SAMENWERKINGSAKKOORD: AANDACHT VOOR EEN GEÏNTEGREERDE AANPAK 39

I. SITUERING

1. SARO ontving op 14 oktober 2013 een vraag tot spoedadvies van Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie Freya Van den Bossche over (1) de implementatie van de Verordening (EU) nr.347/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2013 betreffende richtsnoeren voor de trans-Europese energie-infrastructuur en tot intrekking van beschikking nr.1364/2006/EG en tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr.713/2009, (EG) nr. 714/2009 en (EG) nr.715/2009 en (2) het ontwerp van decreet houdende instemming met het Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, het Vlaams Gewest, Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de oprichting van een vergunningscoördinerend- en faciliterend comité voor energieprojecten. De adviesvraag gaat uit van een adviestermijn van 5 dagen.[1]

2. De Europese Verordening nr.347/2013 beoogt de versnelling van de modernisering van bestaande energie-infrastructuren en de bouw van nieuwe energie-infrastructuur. Dit kadert binnen de Europa 2020-strategie en duurzame groei gericht op het bevorderen van een meer hulpbronnenefficiënte, een meer duurzame en concurrerende economie.

   Deze verordening legt tevens regels vast voor de tijdige ontwikkeling van trans-Europese energienetwerken. Als bijlage bij de verordening is een EU-lijst opgesteld van 'projecten van gemeenschappelijk belang'. Deze projecten moeten zo snel mogelijk worden uitgevoerd; de administratieve lasten voor de projectpromotoren moeten tot een minimum worden beperkt.

   De verordening voorziet in de oprichting van één bevoegde instantie (of instanties) die alle vergunningverleningsprocessen bundelt of coördineert. Dit moet de complexiteit verminderen, de efficiëntie en transparantie vergroten en de samenwerking tussen de lidstaten versterken. De verordening voorziet in artikel 8.1. als deadline voor de aanwijzing van deze instantie de datum 16 november 2013.

II. VRAAG NAAR EEN VOLWAARDIG ADVIESPROCES

3. SARO betreurt dat de raad slechts 5 dagen heeft om advies uit te brengen over zowel het ontwerp van decreet betreffende de oprichting van een vergunningscoördinerend- en faciliterend comité voor energieprojecten als over de implementatie van de Europese Verordening. De opgelegde adviestermijn van 5 dagen is zeer verwonderlijk aangezien de Vlaamse Regering in haar beslissing van 14 oktober 2013 niet uitgaat van een dergelijke korte

[1] Het adviesdossier bevat volgende documenten:
VR 2013 1110 DOC.1079/1: Nota aan de Vlaamse Regering
VR 2013 1110 DOC.1079/2: Ontwerp van decreet houdende instemming met het Samenwerkingsakkoord
VR 2013 1110 DOC.1079/3: Memorie van toelichting
VR 2013 1110 DOC.1079/4: Verordening (EU) nr.347/2013
VR 2013 1110 DOC.1079/5: Voorstel van samenwerkingsakkoord
VR 2013 1110 DOC.1079/6: Toelichting bij het voorstel van samenwerkingsakkoord
VR 2013 1110 DOC.1079/7: Advies Inspectie van Financiën
VR 2013 1110 DOC.1079/8: Begrotingsakkoord

termijn. Bovendien verwijst de raad naar het decreet van 18 juli 2003 tot regeling van de strategische adviesraden (artikel 16, §2) dat stelt: '*De adviezen worden in de regel verstrekt binnen een termijn van dertig dagen na de datum van de ontvangst van de adviesaanvraag. In geval van spoed, die met redenen wordt omkleed, kan de Vlaamse Regering de termijn inkorten zonder dat hij minder dan tien werkdagen mag bedragen*'.

4. De raad betreurt tevens dat hij niet eerder door de Vlaamse Regering om advies werd verzocht. SARO stelt immers vast dat de Vlaamse Regering reeds op 14 juni 2013 haar goedkeuring heeft gehecht aan de krachtlijnen en principes van de conceptnota ter implementatie van de Europese Verordening nr. 347/2013.[2] De raad werd niet om advies gevraagd over deze conceptnota. Dit impliceert dat er nu - binnen de huidige stand van de procedure - nog zeer weinig ruimte rest voor strategische advisering.

III. BRENG DE IMPACT VAN DE IMPLEMENTATIE VAN DE EUROPESE VERORDENING IN KAART

5. SARO wijst op de belangrijke consequenties van de Europese Verordening nr. 347/2013. Er moeten door het Vlaams Gewest nog tal acties worden uitgewerkt in het kader van de verdere implementatie van deze verordening. Aangezien het adviesdossier geen overzicht bevat van de noodzakelijke stappen is het voor SARO niet steeds duidelijk om welke acties het effectief gaat. SARO vraagt een duidelijk stappenplan en wenst in de toekomst vroeger betrokken te worden bij de verdere implementatie van de Europese Verordening. Tevens wijst SARO op het belang van de verordening en het samenwerkingsakkoord, omdat de ontwikkeling van nieuwe energie-infrastructuur essentieel is om de Europese energie- en klimaatdoelstellingen te realiseren.

6. Zo wijst SARO er onder meer op dat de Europese Verordening (artikel 7) voorziet dat de lidstaten moeten beoordelen hoe de milieubeoordelingsprocedures moeten worden gestroomlijnd en hoe moet worden gewaarborgd dat zij zo consistent mogelijk worden toegepast. De Europese Commissie zal hiertoe uiterlijk op 16 augustus 2013 niet-bindende richtsnoeren uitbrengen. Uiterlijk binnen 9 maanden (niet-wetgevingsmaatregelen) en binnen 24 maanden (wetgevingsmaatregelen) moeten de lidstaten de nodige acties ondernemen.

   SARO wenst bij deze acties betrokken te worden en verwijst naar recente wetgevende initiatieven, zoals het ontwerpdecreet omgevingsvergunning en het ontwerpdecreet complexe projecten die in voorkomend geval minstens afgestemd zullen moeten worden met deze richtsnoeren. Ook wijst de Raad op de nieuwe regelgeving die zal moeten uitgewerkt worden voor het integratiespoor voor milieueffectrapportage in ruimtelijke plannen, na het arrest van het Grondwettelijk Hof hierover.

7. Artikel 9 van de Europese Verordening bepaalt tevens dat elke lidstaat of 'bevoegde instantie' uiterlijk op 16 mei 2014 een handleiding moet bekend maken van procedures voor het proces van vergunningverlening voor projecten van gemeenschappelijk belang, waarbij uiteraard rekening moet gehouden worden met de procedurele aspecten die reeds in de verordening zijn opgenomen in artikel 9 en 10.

   Uit voorliggend ontwerp van samenwerkingsakkoord blijkt dat deze taak tot de bevoegdheid behoort van het coördinatieorgaan binnen het VCFC. SARO vraagt ook hier voldoende en tijdig betrokken te worden; in samenspraak met de strategische adviesorganen van de andere gewesten (o.a. GOC en CRAT). De terugkoppeling naar de relevante adviesraden moet opgenomen worden in het samenwerkingsakkoord.

8. SARO merkt verder op dat de Vlaamse Regering naar aanleiding van de goedkeuring op 14 juni 2013 van de conceptnota ter implementatie van de Europese Verordening ook beslist heeft om elke Vlaamse minister te gelasten de sectorale regelgevingen te screenen op incompatibiliteit

[2] VR 2013 1406 DOC.0610/1, DOC.0610/2 en DOC.0610/3.

met de Europese Verordening nr. 347/2013. Het is voor de raad onduidelijk in hoeverre deze screening reeds is doorgevoerd. De raad vraagt om inzicht te kunnen hebben in de resultaten van deze screening. Zeker voor wat betreft de regelgeving inzake ruimtelijke ordening, onroerend erfgoed, natuurbehoud en waterbeleid is het evident dat de raad in de toekomst betrokken wordt.

Daarnaast vraagt de raad om proactief de ruimtelijke knelpunten in kaart te brengen. Het betreft de ruimtelijk kwetsbare gebieden, de speciale beschermingszones, de stroomgebieden en de erfgoedlandschappen waarop de energieprojecten een impact kunnen hebben, zodat deze impact vroegtijdig kan worden ingeschat en de nodige beleids-, compenserende of flankerende maatregelen kunnen worden voorzien.

9. Artikel 10 van de Europese Verordening heeft een effect op de doorlooptijd van de vergunningsprocedures aangezien er een aantal dwingende termijnen worden vastgelegd. De procedure voor de aanvraag moet zich voltrekken binnen een indicatieve periode van twee jaar. De wettelijk voorgeschreven vergunningverleningsprocedure mag niet langer duren dan één jaar en zes maanden. De gezamenlijke duur van deze twee procedures mag niet meer bedragen dan drie jaar en zes maanden.

   De huidige memorie van toelichting merkt terecht op dat: '*de in het Vlaams Gewest van toepassing zijnde vergunningsprocedures in het kader van het verkrijgen van een milieuvergunning en een stedenbouwkundige vergunning ruimschoots vallen binnen dit tijdsbestek en dan ook verenigbaar zijn met de verordening. In het kader van het project betreffende de 'omgevingsvergunning' zal eveneens aan de termijnen uit de verordening worden voldaan.'*

   De raad merkt verder op dat overeenkomstig artikel 10,.4, a) en c) van de verordening na ontvangst van het ontwerp aanvraagdossier de eventuele vraag naar ontbrekende informatie alleen betrekking heeft op de onderwerpen die omschreven zijn door de bevoegde instantie; in casu is dat het opvolgingsorgaan binnen het op te richten VCFC. De verordening heeft dus specifiek willen vermijden dat er telkens opnieuw bijkomende informatie wordt opgevraagd aangezien dit tot een vertraging van de procedures zou kunnen leiden. De raad wijst op de nood aan afstemming van artikel 13, 2°, laatste lid van het ontwerp van samenwerkingsakkoord met deze bepaling in de verordening.[3]

10. Gekoppeld aan de vraag van SARO voor het uitwerken van een stappenplan (zie par. 5 van dit advies) meent de raad dat het ook wenselijk is om duidelijkheid te verschaffen over de beoogde timing. Het is voor de raad immers niet duidelijk hoe alles tijdig kan worden geïmplementeerd.

    Zo stelt de raad bijvoorbeeld vast dat de Europese Verordening voorziet dat de aanwijzing van het VCFC ten laatste op 16 november 2013 moet gebeuren. Zodra het comité is benoemd, moet de bevoegde instantie zo spoedig mogelijk operationeel zijn. In artikel 4,§2 van het samenwerkingsakkoord is aldus opgenomen dat het akkoord reeds van toepassing is op projecten die worden aangevraagd vanaf 16 november 2013. De raad meent dat deze timing niet realistisch is, aangezien op dat ogenblik onmogelijk reeds een handleiding voor handen zal zijn conform artikel 9 van de Europese Verordening. Een meer realistische overgangsregeling is dus noodzakelijk, eventueel gekoppeld aan het voorhanden zijn van een operationele handleiding.

[3] Artikel 13, 2*, laatste lid van het ontwerp van samenwerkingsakkoord stelt: '*Een vergunningverlenende overheid kan er voor kiezen om een dossier pas ontvankelijk te verklaren op de datum die in het schema wordt vastgelegd, wanneer zij voor het behandelen van het dossier nood heeft aan de resultaten van een vergunning die wordt afgeleverd door een andere vergunningverlenende overheid.'*

IV. SAMENWERKINGSAKKOORD: AANDACHT VOOR EEN GEÏNTEGREERDE AANPAK

11. De Europese Verordening voorziet in de oprichting van één bevoegde instantie (of instanties) die alle vergunningverleningsprocessen bundelt of coördineert. Dit moet de complexiteit verminderen, de efficiëntie en transparantie vergroten en de samenwerking tussen de lidstaten versterken. Het toepassingsgebied van het samenwerkingsakkoord is enkel de 'projecten van gemeenschappelijk belang' die rechtstreeks onder het toepassingsgebied van de verordening vallen.

    Het samenwerkingsakkoord zorgt voor de oprichting van een nieuwe structuur met name het vergunningscoördinerend- en faciliterend comité (VCFC) en legt onder meer de interne structuur en de werking van VCFC vast.

    De bevoegdheden die door deze verordening zijn gevat, zijn verspreid over de federale staat en de gewesten. Wat betreft de praktische werking van het VCFC voorziet artikel 8, lid 3 van de verordening in 3 opties: (a) de geïntegreerde regeling, (b) de gecoördineerde regeling of (c) de samenwerkingsregeling. In België wordt geopteerd voor een samenwerkingsakkoord dat zal worden afgesloten tussen de federale staat en de gewesten.

12. Gezien de zeer korte adviestermijn wenst SARO zich niet in detail uit te spreken over dit samenwerkingsakkoord. De raad beperkt zijn advies tot enkele strategische bemerkingen.

13. De raad erkent de belangrijke rol die de Europese Verordening toebedeelt aan de oprichting van een VCFC. Dit comité zal immers een centrale rol vervullen inzake het vergemakkelijken en coördineren van het vergunningsproces voor projecten van gemeenschappelijk belang.

    Op strategisch niveau lijkt het voor de raad aangewezen om voor het Vlaams Gewest een beleidsoefening door te voeren omtrent de wenselijkheid van gemeenschappelijke coördinerende en/of faciliterende comités, los van het comité opgericht ingevolge de Europese verordening nr. 347/2013. Alleen al op vlak van ruimtelijke beleidsplanning is een structurele afstemming tussen de drie gewesten onderling en desgevallend met de federale overheid (o.a. voor ruimtelijke mariene aangelegenheden) meer dan noodzakelijk; zeker in het licht van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen en het Ruimtelijk Marien Plan voor de Noordzee.

    In die zin stelt de raad zich de vraag of een coördinerend en faciliterend comité - op termijn - niet moet worden opengesteld tot andere (infrastructuur)projecten of strategische projecten met een gewestgrensoverschrijdende component.

    Meer in het algemeen stelt zich de vraag of voor dergelijke zaken niet eveneens moet worden nagedacht over een generiek beleids- en wetgevend kader, om een en ander te stroomlijnen. Op die manier vermijdt men opgezadeld te worden met een resem van bijzondere vergunningsprocedures afhankelijk van de aard van de projecten van algemeen maatschappelijk belang.

14. Bovendien is het exclusief beperken van een proces tot de zuivere infrastructuurcomponent niet bevorderlijk voor een geïntegreerde en gebiedsgerichte kwalitatieve benadering van ruimtelijke vraagstukken in het algemeen, zeker als het om 'energie' gaat. Er wordt hierbij voorbijgegaan aan de meerwaarden die kunnen worden gegenereerd door de techniek van het 'meekoppelen' bij infrastructuurprojecten.[4]

[4] Zie onder meer: Rijkswaterstaat. Slim combineren met de Meerwaardescan: Besparen van kosten, verhogen van meerwaarde en versnellen van het proces. December 2011.
http://www.innoverenmetwater.nl/upload/documents/Meerwaardescan%20Brochure.pdf

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

Advies

Samenwerkingsakkoord over de oprichting van een vergunningscoördinerend en –faciliterend comité voor energieprojecten

Brussel, 28 oktober 2013

Mevrouw Freya Van den Bossche
Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie
Martelaarsplein 7

B-1000 BRUSSEL

contactpersoon
Annemie Bollen
abollen@serv.be
02 209 01 00

ons kenmerk
SERV_BR_20110101_titel_ref

Brussel
28 oktober 2013

Vergunningscoördinerend en –faciliterend comité voor energieprojecten

Mevrouw de minister,

Op 15 oktober 2013 ontving de SERV uw adviesvraag over een ontwerp van decreet houdende instemming met een samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, Waalse Gewest en het Brusselse hoofdstedelijke Gewest betreffende de oprichting van een vergunningscoördinerend en –faciliterend comité voor energieprojecten.

Dat samenwerkingsakkoord kadert in de uitvoering van de Europese energie-infrastructuurverordening[1]. Die wil de vergunningsprocedures vergemakkelijken voor de zogenaamde 'projecten van gemeenschappelijk belang'[2]. Die projecten hebben o.a. betrekking op prioritaire elektriciteits-, gas- en oliecorridors. De adviestermijn bedroeg 5 dagen. Hieronder vindt u het advies van de SERV, onder voorbehoud van de bekrachtiging door de raad in zijn eerstvolgende bijeenkomst.

De SERV wil het grote belang benadrukken van snelle doorlooptermijnen voor belangrijke infrastructuurprojecten. Snelle realisatie kan voor bepaalde energie-infrastructuurprojecten noodzakelijk zijn in het kader van de integratie van de Europese energiemarkten, de diversificatie van de gehanteerde energiebronnen, de bevoorradingszekerheid en de overschakeling naar veel meer hernieuwbare energiebronnen. Nu reeds bestaan er congestieproblemen op de netten en op interconnecties, waardoor handel tussen regio's

[1] Verordening nr. 347/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2013 betreffende richtsnoeren voor de trans-Europese energie-infrastructuur en tot intrekking van Beschikking nr. 1364/2006/EG en tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 713/2009, (EG) nr. 714/2009 en (EG) nr. 715/2009.
[2] PCI's: projects of common interest, moeten voldoen aan enkele criteria en worden elke twee jaar via een 'Unielijst' (de Uniebrede lijst van projecten van gemeenschappelijk belang) vastgesteld. In een voorlopige lijst van PCI's staan 10 projecten met invloed op het Belgische grondgebied waaronder NEMO (BE-UK), offshore platformen, Alegro (BE-DE), interconnectie LUX-BE, …

wordt beperkt en waardoor bepaalde (hernieuwbare energie-) installaties moeten worden afgeschakeld.

Om doorlooptijden te versnellen moet niet alleen aandacht gaan naar kwalitatieve besluitvormingsprocedures (zoals vergunningsprocedures) die goed onderbouwde besluitvorming mogelijk maken, maar ook naar de initiatieven om maatschappelijk draagvlak te creëren voor een project. Bij (energie-)infrastructuurprojecten hecht de SERV veel belang aan de kwaliteit van de gevoerde inspraak- en participatieprocessen en aan de manier waarop omgegaan wordt met de belangen van actoren die geraakt worden door een belangrijk infrastructuurproject[3].

De Europese energie-infrastructuurverordening streeft vooral een integratie of coördinatie van vergunningsprocedures na om de projecten van gemeenschappelijk belang sneller te implementeren. Maar zowel de integratieregeling als de coördinatieregeling die de Europese verordening voorziet, zijn in de huidige Belgische staatsinrichting niet te realiseren[4]. De derde piste die de verordening voorziet en die het samenwerkingsakkoord wil bewandelen, met name een samenwerkingsregeling, lijkt dan ook de meest haalbare. De vraag is wel of de finale regeling volledig conform zal worden verklaard met de verordening.

In ieder geval is het duidelijk dat de oprichting van een vergunningscoördinerend en –faciliterend comité niet genoeg zal zijn om de lange doorlooptermijnen voor energieprojecten afdoende aan te pakken. De samenwerkingsregeling zal trouwens de van toepassing zijnde vergunningsprocedures op de diverse niveaus op korte termijn niet veranderen. De raad vraagt daarom extra aandacht voor complementaire initiatieven om de implementatie van belangrijke energie-infrastructuurprojecten te faciliteren, waarvan sommige trouwens reeds door de Vlaamse regering werden geïnitieerd.

- Ten eerste vraagt de SERV dat de betrokken administraties in hun **organisatie** en concrete **werking** rekening houden met het prioritair belang van bepaalde projecten. Zij bepalen hoe goed het vergunningscoördinerend en –faciliterend comité kan werken en in welke mate dat comité in de praktijk leidt tot betere samenwerking en coördinatie tussen overheden, en zo tot kortere doorlooptijden.
- Ten tweede moet Vlaanderen blijvend inzetten op de verbetering, de coördinatie en integratie van **vergunningsprocedures binnen Vlaanderen**[5]. Bijzondere aandacht blijft wel nodig voor de specificiteit van lijninfrastructuurprojecten.
- Ten derde is aandacht nodig voor **beroepsprocedures** bv. bij de Raad van State en bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen. De vertragingen door deze beroepsprocedures vallen buiten de maximale doorlooptermijnen van de Europese verordening.

[3] Cf. de aandacht voor environmental justice (het concept dat iedereen zoveel mogelijk moet kunnen genieten van een gelijkaardige omgevingskwaliteit) en eventuele (sociale) compensaties bv. om de leefbaarheid van een wijk te verhogen die hinder ondervindt van belangrijke infrastructuurwerken.
[4] Zo stelt de nota aan de Vlaamse regering: 'Deze opties zijn onverenigbaar met de Belgische staatsstructuur waarin er geen hiërarchie tussen het federale niveau en het gewestelijke niveau bestaat en er een constitutionele onmogelijkheid is om beslissingen te nemen in plaats van een andere autoriteit of om een door een niveau gemaakte beslissing te 'overrulen' '.
[5] Over de initiatieven terzake, zoals de omgevingsvergunning, de specifieke procedure en de Routeplanner voor complexe (investerings)projecten bracht de SERV afzonderlijke adviezen uit. SERV, Advies Decreet Omgevingsvergunning, 10 juni 2013. SERV, Advies Routeplanner voor projectgedreven processen. Brussel, 4 mei 2011. SERV, Advies decreet complexe projecten. Brussel, 1 juli 2013.

Verschillende pistes om deze problematiek aan te pakken of te voorkomen, moeten bekeken worden, waarbij inspiratie kan worden gezocht in het buitenland.

- Ten vierde moet ook in de **planningsfase** die voorafgaat aan de voorbereiding en de behandeling van een vergunningsaanvraag meer werk gemaakt worden van integratie en coördinatie tussen beleidsdomeinen en –niveaus. Dat impliceert o.a. een meer gecoördineerde energiesysteemplanning die rekening houdt met de randvoorwaarden inzake ruimte, economie, milieu, natuur, … en een ruimtelijke planning die beter samen spoort met de lange termijn visievorming op het energiesysteem op de diverse niveaus.
- Ten vijfde verdient het nadere overweging om de verbeterde samenwerking tussen de federale en gewestelijke overheden en zeker tussen de Vlaamse overheden onderling niet alleen te voorzien voor 'projecten van gemeenschappelijk belang', maar **ook voor projecten die louter voor België/Vlaanderen van strategisch belang zijn** o.a. in het kader van het garanderen van de leveringszekerheid of de transitie naar een duurzaam energiesysteem.
- Tot slot vraagt de SERV dat het comité alles in het werk stelt zodat het een effectieve meerwaarde biedt om de prioritaire projecten vlotter te laten verlopen. Het comité zou daarvoor ook moeten fungeren als **forum** voor de betrokken overheden om **informatie en expertise te delen** die van belang is voor de besluitvorming over belangrijke energie-infrastructuurprojecten. Zo zou een gemeenschappelijke informatievergadering de diverse behandelende ambtenaren kunnen inlichten over het maatschappelijke belang van een interconnectie. Ook zou het comité een doorgeefluik kunnen zijn voor informatie die bij de diverse overheden aanwezig is, waardoor de administratieve verplichtingen voor projectontwikkelaars (bv. voor de aanvraag van een raambesluit) zoveel mogelijk worden beperkt. Verder zou ook expertise inzake draagvlakverwerving of inzake interne organisatie en procesvoering tussen overheden via het comité uitgewisseld kunnen worden.

De SERV hoopt dat u met bovenstaande bemerkingen rekening kan houden bij de finalisering en implementatie van het Samenwerkingsakkoord.

Hoogachtend

Pieter Kerremans
Administrateur-generaal

Ann Vermorgen
voorzitter

Cc: Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport

VOORONTWERP VAN DECREET
d.d. 22 november 2013

Vlaamse Regering

Ontwerp van decreet houdende instemming met het Samenwerkingsakkoord van xxxxx 2013 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende de oprichting van een vergunningscoördinerend en –faciliterend comité voor trans-Europese energie-infrastructuurprojecten, ter uitvoering van verordening (EU) nr. 347/2013

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur en de Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. Instemming wordt betuigd met Samenwerkingsakkoord van xxxxx 2013 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende de oprichting van een vergunningscoördinerend en –faciliterend comité voor trans-Europese energie-infrastructuurprojecten, ter uitvoering van verordening (EU) nr. 347/2013.

Brussel,……

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale economie,

Freya VAN DEN BOSSCHE

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur,

Joke SCHAUVLIEGE

De Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport,

Philippe MUYTERS

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

advies 54.605/VR
van 13 januari 2014

over

een voorontwerp van decreet ‘houdende instemming met het Samenwerkingsakkoord van … 2013 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende de oprichting van een vergunningscoördinerend en -faciliterend comité voor trans-Europese energie-infrastructuurprojecten, ter uitvoering van verordening (EU) nr. 347/2013’

Op 27 november 2013 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie verzocht binnen een termijn van dertig dagen, verlengd tot vijfenveertig dagen(*), een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet 'houdende instemming met het Samenwerkingsakkoord van … 2013 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende de oprichting van een vergunningscoördinerend en -faciliterend comité voor trans-Europese energie-infrastructuurprojecten, ter uitvoering van verordening (EU) nr. 347/2013'.

Het voorontwerp is door de verenigde kamers onderzocht op 7 januari 2014. De verenigde kamers waren samengesteld uit Pierre LIÉNARDY, kamervoorzitter, voorzitter, Jo BAERT, kamervoorzitter, Jacques JAUMOTTE, Jeroen VAN NIEUWENHOVE, Bernard BLERO en Kaat LEUS, staatsraden, Lieven DENYS, Christian BEHRENDT, Jacques ENGLEBERT en Johan PUT, assessoren, en Colette GIGOT en Annemie GOOSSENS, griffiers.

Het verslag is uitgebracht door Wanda VOGEL, eerste auditeur, en Pierrot T'KINDT en Tim CORTHAUT, auditeurs.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 13 januari 2014.

*

(*) Deze verlenging vloeit voort uit artikel 84, § 1, eerste lid, 1°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, waarin wordt bepaald dat de termijn van dertig dagen verlengd wordt tot vijfenveertig dagen in het geval waarin het advies gegeven wordt door de verenigde kamers met toepassing van artikel 85*bis*.

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond[1], alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP VAN DECREET

2. Het voorontwerp van decreet strekt tot de instemming, namens het Vlaamse Gewest, met het samenwerkingsakkoord van 4 december 2013 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest 'betreffende de oprichting van een vergunningscoördinerend en -faciliterend comité voor trans-Europese energie-infrastructuurprojecten, ter uitvoering van verordening (EU) nr. 347/2013'.[2]

Bij dit samenwerkingsakkoord wordt één enkele nationale autoriteit ingesteld, teneinde het vergunningsproces voor trans-Europese energie-infrastructuurprojecten te stroomlijnen en te coördineren. Aldus wordt voorzien in een zogenaamde samenwerkingsregeling, ter uitvoering van artikel 8, lid 3, c), van verordening (EU) nr. 347/2013[3], waardoor de zogenaamde raambesluiten (vergunningsbeslissingen met betrekking tot het betrokken project) kunnen worden genomen binnen de termijnen bedoeld in artikel 10 van de verordening.

Het samenwerkingsakkoord bevat in hoofdzaak bepalingen met betrekking tot de structuur van het vergunningscoördinerend en -faciliterend comité. Een coördinatieorgaan, samengesteld uit drie vertegenwoordigers voor de federale overheid en telkens drie vertegenwoordigers voor elk gewest, houdt onder meer toezicht op de algemene werking, terwijl individuele projecten worden opgevolgd door opvolgingsorganen, waarvan de samenstelling wordt bepaald door het coördinatieorgaan. Het secretariaat van het vergunningscoördinerend en -faciliterend comité wordt waargenomen door de Algemene Directie Energie van de Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie. Het samenwerkingsakkoord bevat ook een aantal slotbepalingen met betrekking tot de inwerkingtreding, de bekendmaking, de wijziging en de opzegging ervan, alsook over het vertrouwelijke karakter, de integriteit en de bescherming van de informatie die op grond van het samenwerkingsakkoord wordt ontvangen.

[1] Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder "rechtsgrond" de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

[2] Op dezelfde dag dat dit advies wordt verleend, geeft de Raad van State ook de adviezen 54.736/VR en 54.817/VR over respectievelijk een voorontwerp van ordonnantie van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en een voorontwerp van wet, waarmee de instemming wordt beoogd met hetzelfde samenwerkingsakkoord.

[3] Verordening (EU) nr. 347/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2013 'betreffende richtsnoeren voor de trans-Europese energie-infrastructuur en tot intrekking van Beschikking nr. 1364/2006/EG en tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 713/2009, (EG) nr. 714/2009 en (EG) nr. 715/2009'.

ALGEMENE OPMERKING

3. De Nederlandse tekst van het samenwerkingsakkoord is voor verbetering vatbaar. Dit is onder meer het geval voor de volgende bepalingen.

- In artikel 6, 5°, eerste lid, moet het woord "accepter" worden vertaald als "aanvaarden" (niet: "bevestigen")[4] en schrijve men "de ontvangst" (niet: "het ontvangst").

- In artikel 6, 9°, moet, zoals elders in het samenwerkingsakkoord[5] en overeenkomstig de terminologie van verordening (EU) nr. 347/2013, gewag worden gemaakt van "de bevoegde instantie" (niet: "autoriteit"). Bovendien schrijve men "wanneer het wil deelnemen" en niet "wanneer zij wil deelnemen".

- In artikel 9, § 2, schrijve men "de uitvoering van zijn taken" (niet: "de uitvoering van hun taken").

- In artikel 13, 2° en 3°, wordt gewag gemaakt van vervoegingen van werkwoorden als "treffen", "afleveren" en "nemen" in een onjuiste betekenis. In plaats daarvan kan beter gebruik worden gemaakt van vervoegingen van de werkwoorden "uitreiken", "afgeven" of "toekennen".

- In artikel 13, 7°, schrijve men "grensoverschrijdende effecten hebben op één of meer" en niet "grensoverschrijdende effecten op één of meerdere".

- In artikel 14, § 2, eerste lid, moet worden bepaald dat een plaatsvervanger wordt "aangewezen" of "aangesteld" (niet: "aangeduid").

- In artikel 15, § 1, 3°, schrijve men "het grondgebied van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest" (niet: "het Brussels Hoofdstedelijk grondgebied").

- In artikel 24, derde lid, moet worden geschreven "Ondertekenende partijen" (niet: "Ondertekende partijen").

ONDERZOEK VAN DE TEKST VAN HET SAMENWERKINGSAKKOORD

Aanhef

4. In het twaalfde lid van de aanhef van het samenwerkingsakkoord wordt gewag gemaakt van de (federale) "ministers bevoegd voor Energie, de bescherming van het Marien Milieu en Leefmilieu". Er moet evenwel afzonderlijk melding worden gemaakt van de minister bevoegd voor het Marien Milieu en van de staatssecretaris bevoegd voor Energie en Leefmilieu.

[4] Overigens wordt in artikel 6, 5°, derde lid, het woord "acceptation" wel correct vertaald als "aanvaarding".

[5] Zie de artikelen 6, 5°, derde lid, en 13, 7°.

Artikel 4

5. Naar luid van artikel 4, § 1, van het samenwerkingsakkoord zijn "[d]e bepalingen van hoofdstuk III van de verordening (…) van toepassing op de projecten die behandeld worden binnen het kader van dit samenwerkingsakkoord". Hierdoor ontstaat de indruk dat in het samenwerkingsakkoord de toepasselijkheid van een verordening wordt geregeld, terwijl het enkel de bedoeling is om te bepalen dat met de projecten die worden gedefinieerd in artikel 3, 3°, van het samenwerkingsakkoord, en waarop de regeling in het samenwerkingsakkoord van toepassing is, de projecten van gemeenschappelijk belang worden bedoeld die worden geregeld in hoofdstuk III van verordening (EU) nr. 347/2013.

Het is dan ook beter om in artikel 4, § 1, te bepalen dat de regeling in dit samenwerkingsakkoord van toepassing is op de projecten bedoeld in artikel 3, 3°, ervan ter uitvoering van hoofdstuk III van de verordening.

6. In artikel 4, § 3, van het samenwerkingsakkoord wordt artikel 5, lid 9, tweede alinea, van verordening (EU) nr. 347/2013 geparafraseerd.

Overeenkomstig artikel 288, tweede alinea, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie is een verordening verbindend in al haar onderdelen en is ze rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat. Behoudens in gevallen waarin de verordening enige marge laat voor verdere discretionaire uitvoering, betekent die rechtstreekse toepasselijkheid dat geen optreden van de lidstaten vereist is om de bepalingen ervan te integreren in hun interne rechtsorde. Bepalingen van een verordening moeten inzonderheid niet worden omgezet in het interne recht van de lidstaten. Niet alleen is een dergelijke werkwijze overbodig op het normatieve vlak aangezien ze geen nieuwe norm tot stand brengt, maar bovendien houdt ze het gevaar in dat verwarring ontstaat inzake het rechtskarakter van het in de internrechtelijke regeling opgenomen voorschrift en onder meer over de bevoegdheid van het Hof van Justitie van de Europese Unie om kennis te nemen van alle betwistingen in verband met de voorschriften van de verordening. Ook kan die werkwijze verwarring doen ontstaan over het ogenblik van inwerkingtreding van het betreffende voorschrift.[6]

Het overnemen van bepalingen van een EU-verordening in een internrechtelijke regeling kan dan ook alleen worden gedoogd in zoverre dat noodzakelijk is voor de leesbaarheid van eventuele internrechtelijke uitvoeringsmaatregelen, in welk geval een verwijzing naar de betreffende bepaling van de verordening het aangewezen middel zal zijn om de aard van die bepaling herkenbaar te houden ("Overeenkomstig artikel 5, lid 9, tweede alinea, van de verordening …").

Artikel 6

7. Artikel 6, 5°, tweede lid, van het samenwerkingsakkoord bepaalt dat het coördinatieorgaan in geval van weigering van de kennisgeving van een project haar (lees: zijn) besluit rechtvaardigt.

[6] Zie HvJ 7 februari 1973, zaak 39/72, *Commissie v. Italië*, *Jur.* 1973, 101.

Die bepaling vormt niet enkel een overbodige herhaling van hetgeen bepaald wordt in artikel 10, lid 1, a), derde alinea, derde zin, van verordening (EU) nr. 347/2013 (vgl. opmerking 6), maar bovendien ontstaat onduidelijkheid of op het coördinatieorgaan daardoor meer verregaande of juist minder verregaande verplichtingen rusten dan de motiveringsplicht die voortvloeit uit artikel 2 van de wet van 29 juli 1991 'betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen'. Bovendien kan de indruk ontstaan dat andere beslissingen van het coördinatieorgaan aan geen rechtvaardigings- of motiveringsverplichting zijn onderworpen. Aangezien de motiveringsplicht die voortvloeit uit de voormelde wetsbepaling in elk geval van toepassing is op elke eenzijdige rechtshandeling met individuele strekking die uitgaat van het coördinatieorgaan, kan artikel 6, 5°, tweede lid, van het samenwerkingsakkoord beter worden weggelaten.

8. In artikel 6, 6°, van het samenwerkingsakkoord moet worden verwezen naar de bepaling onder "5°" en niet naar artikel 6, 4°.

9. Overeenkomstig artikel 6, 8°, van het samenwerkingsakkoord heeft het coördinatieorgaan onder meer als opdracht "het coördineren van het verweer wanneer er een administratief beroep bij de Raad van State zou worden aangetekend tegen de beslissingen van het vergunningscoördinerend en -faciliterend comité".

Aangezien dat beroep van jurisdictionele aard is en omdat bovendien niet valt uit te sluiten dat beslissingen van het vergunningscoördinerend en -faciliterend comité ook voor andere rechtscolleges dan voor de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State in rechte kunnen worden betwist, schrijve men beter "het coördineren van het verweer wanneer een geding bij een rechtscollege aanhangig wordt gemaakt waarin beslissingen van het vergunningscoördinerend en -faciliterend comité worden betwist".

Artikel 11

10. Overeenkomstig artikel 11 van het samenwerkingsakkoord beslist het coördinatieorgaan bij unanimiteit. In geval van een "aanhoudende onenigheid" wordt de aangelegenheid voorgelegd aan het Overlegcomité.

Het loutere gegeven dat de zaak wordt doorverwezen naar het Overlegcomité met het oog op het bereiken van een politiek akkoord, is op zich beschouwd niet strijdig met het vereiste in artikel 8, lid 1, van verordening (EU) nr. 347/2013 dat in elke lidstaat "een nationale bevoegde instantie" wordt aangewezen en dat er dus geen twee onderscheiden instanties kunnen zijn. Wel moet erop worden toegezien dat na het bereiken van een politiek akkoord in het Overlegcomité de formele beslissing alsnog wordt genomen door het coördinatieorgaan. Dit kan dan ook beter worden gepreciseerd in artikel 11 van het samenwerkingsakkoord.

Artikel 13

11. In artikel 13, 2°, eerste lid, van het samenwerkingsakkoord moet worden verwezen naar artikel 10, lid 4, b), van verordening (EU) nr. 347/2013 en niet naar het onbestaande artikel 10, lid 2, b), ervan.

12. In artikel 13, 10°, van het samenwerkingsakkoord kan beter worden verduidelijkt wat de draagwijdte is van de uitwisseling van informatie inzake hangende beroepsprocedures.[7] Er moet tevens worden gepreciseerd of deze bepaling van toepassing is op administratieve beroepsprocedures, op jurisdictionele procedures of op beide soorten procedures.

Artikel 14

13. In artikel 14, § 1, eerste lid, van het samenwerkingsakkoord moet worden verwezen naar artikel 6, 6° (van het samenwerkingsakkoord) en niet naar artikel 6, 5°.

Artikel 18

14. Overeenkomstig artikel 18 van het samenwerkingsakkoord beslist het opvolgingsorgaan bij unanimiteit. Indien geen unanimiteit kan worden bereikt, wordt de "onenigheid (…) gerapporteerd aan het coördinatieorgaan".

Er moet op worden toegezien dat na de rapportering aan het coördinatieorgaan de formele beslissing alsnog wordt genomen door het opvolgingsorgaan.[8] Dit kan dan ook beter worden gepreciseerd in de betrokken bepaling.

Bovendien zal erover gewaakt moeten worden dat het opvolgingsorgaan zijn beslissing zal nemen binnen de termijnen bedoeld in de artikelen 9 en 10 van verordening (EU) nr. 347/2013[9] en waaraan ook wordt gerefereerd in artikel 13 van het samenwerkingsakkoord.

Artikel 23

15. In artikel 23, § 1, van het samenwerkingsakkoord wordt bepaald dat het in werking treedt "vanaf het moment dat de federale en gewestelijke wetgevers hiermee hun instemming hebben betuigd". Aangezien de betrokken bepaling niets toevoegt aan het beginsel, verwoord in artikel 92*bis* van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 'tot hervorming der instellingen', dat de samenwerkingsakkoorden die parlementaire instemming behoeven "eerst gevolg [hebben] nadat

[7] Zo wordt ook in artikel 6, 10° en 11°, van het samenwerkingsakkoord meer uitvoerig geschetst wat de aldaar geregelde uitwisseling van informatie precies behelst.

[8] Zie ook artikel 8, lid 2, eerste alinea, b), van verordening (EU) nr. 347/2013, dat bepaalt dat "per project van gemeenschappelijk belang slechts één instantie verantwoordelijk is".

[9] Zie ook artikel 8, lid 3, eerste alinea, tweede inleidende zin, van de verordening, waarin wordt bepaald dat "[h]et raambesluit (…) binnen het tijdsbestek als aangegeven in artikel 10, leden 1 en 2," wordt bekendgemaakt.

zij instemming hebben verkregen bij [wet, decreet of ordonnantie]", kan de betrokken bepaling beter worden weggelaten.

Artikel 24

16. In artikel 24 van het samenwerkingsakkoord komen zowel bepalingen voor met betrekking tot de wijziging van het samenwerkingsakkoord als met betrekking tot de opzegging ervan. De twee soorten bepalingen worden echter vermengd, waardoor het mogelijk wordt om bepalingen van het samenwerkingsakkoord op te zeggen met een opzeggingstermijn van één jaar, gedurende dewelke er onderhandeld kan worden over de wijziging van de betrokken bepalingen. Een dergelijke regeling komt er echter op neer dat elk van de partijen, mits een wachttermijn van één jaar, ervoor zou kunnen kiezen om de door haar gekozen en opgezegde bepalingen van het samenwerkingsakkoord niet langer toe te passen. Dit komt neer op de mogelijkheid voor elk van de partijen om de inhoud van het samenwerkingsakkoord te wijzigen, zonder dat daarvoor de instemming van de andere partijen of van de betrokken parlementen vereist is. Een dergelijke regeling druist in tegen de essentie zelf van hetgeen in artikel 92*bis* van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 bepaald wordt.

Artikel 24 van het samenwerkingsakkoord moet dan ook vervangen worden door twee afzonderlijke regelingen. Enerzijds moet worden voorzien in de mogelijkheid voor elk van de partijen om het samenwerkingsakkoord *in zijn geheel* (en niet enkel specifieke bepalingen ervan) op te zeggen. Anderzijds moet worden voorzien in een onderhandelingsprocedure over eventuele wijzigingen van (specifieke bepalingen van) het samenwerkingsakkoord, die slechts definitief zullen worden als daar door alle partijen bij het samenwerkingsakkoord en door de betrokken parlementen mee is ingestemd.

De overgangsregeling met betrekking tot hangende dossiers, bedoeld in artikel 24, vierde lid, van het samenwerkingsakkoord, kan enkel worden gehandhaafd wat betreft de hypothese van opzegging. Voor de hypothese van wijzigingen van het samenwerkingsakkoord zal immers hetzij uit de aard van de wijziging, hetzij uit een specifieke overgangsbepaling moeten blijken op welke wijze voor hangende dossiers wordt overgegaan van de oude naar de nieuwe regeling.

Artikel 25

17. Artikel 25 van het samenwerkingsakkoord bepaalt dat "[h]et vertrouwelijke karakter, de integriteit en de bescherming van de informatie die op grond van dit samenwerkingsakkoord wordt ontvangen, wordt gewaarborgd door het vergunningscoördinerend en -faciliterend comité voor energieprojecten en zijn leden".

Deze bepaling, die een absolute vertrouwelijkheid impliceert van de op grond van het samenwerkingsakkoord verkregen informatie, staat op gespannen voet met artikel 9 van verordening (EU) nr. 347/2013, dat bepalingen bevat inzake transparantie en inspraak van het publiek en dat onder meer nader wordt uitgevoerd bij de artikelen 13, 6° en 7°, en 20, eerste lid, 4°, van het samenwerkingsakkoord. In elk geval lijkt artikel 25 van het samenwerkingsakkoord een te ruime uitwerking te zijn van artikel 9, lid 7, eerste alinea, tweede zin, van de verordening, waarin wordt bepaald dat *commercieel* gevoelige informatie vertrouwelijk wordt gehouden.

Bovendien mag artikel 25 van het samenwerkingsakkoord er in geen geval toe leiden dat afbreuk wordt gedaan aan de principes betreffende de toegang tot en de verspreiding van milieu-informatie die zijn neergelegd in de artikelen 4 en 5 van het verdrag 'betreffende toegang tot informatie, inspraak in besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden' gedaan te Aarhus op 25 juni 1998 en in de artikelen 3 en 7 van richtlijn 2003/4/EG van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2003 'inzake de toegang van het publiek tot milieu-informatie en tot intrekking van Richtlijn 90/313/EEG van de Raad'. De partijen bij het samenwerkingsakkoord moeten nagaan of het, rekening houdende met de toepasselijkheid van de voormelde verdrags- en richtlijnbepalingen, duidelijk is hoe milieu-informatie die in het kader van de toepassing van de verordening en van het samenwerkingsakkoord wordt aangebracht, mede op individuele aanvraag ter beschikking van het publiek wordt gesteld. Eventueel moet het samenwerkingsakkoord op dat punt worden aangevuld.

Een algemene en absolute uitzondering op het recht op administratieve transparantie, zoals die thans voortvloeit uit artikel 25 van het samenwerkingsakkoord vormt ook een onevenredige beperking van het recht op de openbaarheid van bestuursdocumenten dat als beginsel in ingeschreven in artikel 32 van de Grondwet.

De zeer algemene formulering van artikel 25 van het samenwerkingsakkoord moet dan ook grondig worden herzien in het licht van de hiervóór vermelde beperkingen.

Slotformule

18. Het samenwerkingsakkoord werd blijkens de slotformule ondertekend te Brussel op 4 december 2013 in vier exemplaren in het "Nederlands en/of Frans en/of Duits". Aangezien de ondertekende versie van het samenwerkingsakkoord enkel in het Nederlands en in het Frans is gesteld, moet dat ook als dusdanig worden vermeld in de slotformule.

ONDERZOEK VAN DE TEKST VAN HET VOORONTWERP VAN DECREET

Opschrift en artikel 2

19. In het opschrift en in artikel 2 van het voorontwerp van decreet moet de datum van het samenwerkingsakkoord alsnog worden vermeld.

DE GRIFFIER	DE VOORZITTER
Annemie GOOSSENS	Pierre LIÉNARDY

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur en de Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. Instemming wordt betuigd met Samenwerkingsakkoord van 27 februari 2014 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende de oprichting van een vergunningscoördinerend en -faciliterend comité voor trans-Europese energie-infrastructuurprojecten, ter uitvoering van verordening (EU) nr. 347/2013.

Brussel, 14 januari 2014.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale economie,

Freya VAN DEN BOSSCHE

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur,

Joke SCHAUVLIEGE

De Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport,

Philippe MUYTERS

BIJLAGE:
Nederlandse en Franse tekst van het samenwerkingsakkoord

Accord de coopération entre l'Etat fédéral, la Région flamande, la Région wallonne et la Région de Bruxelles-Capitalerelatifà la création d'un comité de coordination et de facilitation pour l'octroi des autorisations pour des projets d'infrastructures énergétiques transeuropéennes, en exécutionduRèglement (UE) n°347/2013	**Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest betreffende de oprichting van een vergunningscoördinerend en –faciliterend comitévoor trans-Europese energie-infrastructuurprojecten, ter uitvoering van verordening (EU) nr. 347/2013**
Vu le Règlement (UE) n° 347/2013 du Parlement européen et du Conseil du 17 avril 2013 concernant des orientations pour les infrastructures énergétiques transeuropéennes, et abrogeant la décision n° 1364/2006/CE et modifiant les règlements (CE) n° 713/2009, (CE) n° 714/2009 et (CE) n° 715/2009;	Gelet op de verordening (EU) nr. 347/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2013 betreffende richtsnoeren voor de trans-Europese energie-infrastructuur en tot intrekking van Beschikking nr. 1364/2006/EG en tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 713/2009, (EG) nr. 714/2009 en (EG) nr. 715/2009;
Vu la Constitution,les articles 134, 135 et 136 ;	Gelet op de Grondwet, de artikelen 134, 135 en136 ;
Vu la loi spéciale de réformes institutionnelles du 8 août 1980, l'article 92bis, §1er, inséré par la loi du 8 août 1988 et modifié par la loi spéciale du 16 juillet 1993;	Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, artikel 92bis, §1, ingevoegd bij de wet van 8 augustus 1988 en gewijzigd bij de bijzondere wet van 16 juli 1993;
Vu la décision du Comité de concertation du 6 novembre 2013 ;	Gelet op de beslissing van het Overlegcomité van 6 november 2013;
Considérant qu'il est souhaitable, en vue de la simplification et de l'accélération des procédures d'autorisations pour des projets énergétiques d'intérêt national et européen et conformément aux objectifs des dispositions du Règlement (UE) n° 347/2013, d'arriver à une meilleure coordination et à un meilleur échange d'informations entre les autorités octroyant des autorisations et à une harmonisation des procédures aux niveaux fédéral et régional ;	*Overwegende* dat het wenselijk is om, met het oog op het vereenvoudigen en versnellen van de vergunningsprocedures voor energieprojecten van nationaal en Europees belang en in overeenstemming met de doelstellingen van de bepalingen van de verordening (EU) nr. 347/2013, te komen tot een betere coördinatie en informatie-uitwisseling tussen de vergunningverlenende overheden en tot een stroomlijning van de procedures op federaal en gewestelijk niveau;
Considérant que la mise en œuvre des dispositions reprises sous le chapitre III du Règlement (UE) n° 347/2013 concerne des matières relevant de la compétence aussi bien de l'Etat fédéral que des Régions ;	*Overwegende* dat de tenuitvoerlegging van de bepalingen onder hoofdstuk III van de verordening (EU) nr. 347/2013 betrekking heeft op aangelegenheden waarvoor zowel de Federale Staat als de gewesten bevoegd zijn;
Considérant dès lors que, pour faire face à ces défis, il est nécessaire que l'Etat fédéral et les Régions contractent un accord de coopération en vue de la création d'un comité de coordination et de facilitation pour l'octroi des autorisations pour les projets énergétiques ;	*Overwegende* dat, om aan deze uitdagingen het hoofd te bieden, het derhalve nodig is dat de Federale Staat en de gewesten een samenwerkingsakkoord sluiten voor de oprichting van een vergunningscoördinerend en -faciliterend comité voor energieprojecten;
Considérant que le schéma collaboratif repris à l'article 8, paragraphe 3, c) du règlement (UE) n° 347/2013 est le seul schémacompatible	*Overwegende* dat de in artikel 8, lid 3, c) van de verordening (EU) nr. 347/2013 vermelde samenwerkingsregeling de enige voorgestelde

avecle cadre constitutionnel et institutionnel belge ;	regeling is die aansluit bij het Belgische constitutionele en institutionele kader;
Considérant que cette coopération ne porte pas préjudice à l'autonomie de l'Etat fédéral et des Régions dans le cadre de leurs procédures respectives d'octroid'autorisations;	*Overwegende* dat deze samenwerking geen afbreuk doet aan de autonomie van de Federale Staat en de gewesten inzake hun respectieve vergunningsverleningsprocedures;
Considérant que l'application des principes générauxet de la législation relatifsà la responsabilité civile n'est pas affectée par le présent accord;	*Overwegende* dat de toepassing van de algemene beginselen en de wetgeving inzake burgerlijke aansprakelijkheid onverlet blijft door dit akkoord;
Considérant que les législations fédérales et régionales en matière de publicité de l'administration et des exceptions relatives à la mise à disposition du public des informations environnementales dans le cadre de l'information du public en matière d'environnement ne sont pas affectées par le présent accord ;	*Overwegende dat* de federale en gewestelijke wetgeving inzake openbaarheid van bestuur en uitzonderingen betreffende het ter beschikking stellen van informatie met betrekking tot het leefmilieu aan het publiek in het kader van het informeren van het publiek inzake leefmilieu onverlet blijven door dit akkoord;
L'Etat fédéral, représenté par le Gouvernement fédéral, dans la personne duministre ayant le Milieu Marin dans ses attributions et le Secrétaire d'Etat ayant l'Energie et l'Environnement dans ses attributions ;	De Federale Staat, vertegenwoordigd door de federale Regering, in de persoon van de minister bevoegd voor de het Marien Milieu en de staatssecretaris bevoegd voor Energie enLeefmilieu;
La Région flamande, représentée par le Gouvernement flamand, dans la personne de son ministre-président et des ministres qui ont l'Energie, l'Environnement et l'Aménagement du territoire dans leurs attributions ;	Het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door de Vlaamse Regering, in de persoon van haar minister-president en van de ministers bevoegd voor Energie, Leefmilieu en Ruimtelijke Ordening;
La Région wallonne, représentée par le Gouvernement wallon, dans la personne des ministres qui ont les relations intra-belges, l'Energie, l'Environnement et l'Aménagement du territoire dans leurs attributions ;	Het Waalse Gewest, vertegenwoordigd door de Waalse Regering, in de persoon van de ministers bevoegd voor intra-Belgische relaties, Energie, Leefmilieu en Ruimtelijke Ordening;
La Région de Bruxelles-Capitale, représentée par le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, dans la personne des Ministres qui ont l'Energie, l'Environnement et l'Aménagement du territoire dans leurs attributions ;	Het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest, vertegenwoordigd door de Regering van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest in de persoon van de ministers bevoegd voor Energie, Leefmilieu en Ruimtelijke Ordening;
Conviennent ce qui suit :	Komen het volgende overeen:
Chapitre 1er – Principes de base	**Hoofdstuk 1 -Beginselen**
Article 1er. Le présent accord de coopération règle la coopération entre l'Etat fédéral et les Régions (ci-après dénommés« les parties ») en vue de la coordination et de l'harmonisation de leurs procédures respectives pour l'octroi des autorisations, tel que visé au chapitre III du	**Artikel 1.** Dit samenwerkingsakkoord regelt de samenwerking tussen de Federale Staat en de gewesten(hierna "de partijen" genoemd) met het oog op het coördineren en stroomlijnen van hun respectieve vergunningsverleningsprocedures, zoals

règlement (UE) n° 347/2013.	bedoeld in hoofdstuk III van de verordening (EU) nr. 347/2013.
Art. 2. §1er. Cette coopération se déroule dans le cadre d'une structure, appelée « comité de coordination et de facilitation pour l'octroi des autorisations **».**	**Art. 2.**§ 1. Deze samenwerking verloopt in het kader van een structuur, "vergunningscoördinerend en -faciliterend comité" genaamd.
Le comité de coordination et de facilitation pour l'octroi des autorisations assume le rôle de l'autorité nationale compétente visée à l'article 8, paragraphe 1er, du règlement (UE) n° 347/2013.	Het vergunningscoördinerend en -faciliterend comité vervult de rol van nationale bevoegde instantie, zoals bedoeld in artikel 8, lid 1, van de verordening (EU) nr. 347/2013.
§2. Les missions du comité de coordination et de facilitation pour l'octroi des autorisations sont les suivantes :	§2. De opdrachten van het vergunningscoördinerend en -faciliterend comité zijn:
1° la coordination des procédures d'octroi des autorisations pour les projets cités à l'article 2, 3°, du règlement (UE) n° 347/2013 ; et	1° het coördineren van de vergunningsverleningsprocedures voor de in artikel 2, 3°, van de verordening (EU) nr. 347/2013 vermelde projecten; en
2° la surveillance de la mise en œuvre en temps utile et correcte des dispositions reprises dans le règlement.	2° het toezien op de tijdige en correcte uitvoering van de in de verordening vermelde bepalingen.
Art. 3. Pour l'application du présent accord de coopération, il y a lieu d'entendre par :	**Art. 3.** Voor de toepassing van dit samenwerkingsakkoord wordt verstaan onder:
1° 'règlement': le règlement (UE) n° 347/2013 du Parlement européen et du Conseil du 17 avril 2013 concernant des orientations pour les infrastructures énergétiques transeuropéennes, et abrogeant la décision n° 1364/2006/CE et modifiant les règlements (CE) n° 713/2009, (CE) n° 714/2009 et (CE) n° 715/2009;	1° 'verordening': de verordening (EU) nr. 347/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2013 betreffende richtsnoeren voor de trans-Europese energie-infrastructuur en tot intrekking van Beschikking nr. 1364/2006/EG en tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 713/2009, (EG) nr. 714/2009 en (EG) nr. 715/2009;
2° 'décision globale': l'ensemble des décisions prises par les autorités fédérales et régionales – à l'exception des cours et tribunaux - qui détermine si le promoteur d'un projet peut se voir accorder ou non l'autorisation de construire l'infrastructure énergétique permettant de réaliser un projet, sans préjudice de toute décision prise dans le cadre d'une procédure de recours administratif;	2° 'raambesluit': de verzameling van de door de betrokken federale en gewestelijke overheden –met uitzondering van rechterlijke instanties- genomen besluitendie bepalen of een projectpromotor een vergunning voor de bouw van de energie-infrastructuur met betrekking tot een project krijgt, onverminderd alle besluiten die worden genomen in de context van procedures van administratief beroep;
3° 'projet': un(e) ou plusieurs lignes, gazoducs, oléoducs, installations ou équipements qui, conformément à la procédure déterminée dans le deuxième chapitre du règlement, ont été intégrés dans la liste de l'Union reprenant les projets d'intérêt commun ;	3° 'project': één of verscheidene hoogspanningslijnen, pijpleidingen, faciliteiten, uitrustingen of installaties die volgens de in het tweede hoofdstuk van de verordening bepaalde procedure in de Unielijst van projecten van gemeenschappelijk belang werden opgenomen;

4° 'promoteur de projets':	4° 'projectpromotor':
a) un gestionnaire de réseau de transport, un gestionnaire de réseau de distribution ou tout autre gestionnaire ou investisseur qui développe un projet défini à l'article 3, 3° ; ou	a) een transmissiesysteembeheerder, een distributiesysteembeheerder of een andere exploitant of investeerder die een project ontwikkelt, zoals gedefinieerd in artikel 3, 3°; of
b) dans le cas où sont concernés plusieurs gestionnaires de réseau de transport, gestionnaires de réseau de distribution, autres gestionnaires, autres investisseurs, ou groupes de ces catégories, l'entité dotée de la personnalité juridique au titre du droit national applicable, désignée en vertu d'un arrangement contractuel entre ces parties et dotée de la capacité de contracter des obligations juridiques et d'assumer la responsabilité financière pour le compte des parties à l'arrangement contractuel ;	b) als er verscheidene transmissiesysteembeheerders, distributiesysteembeheerders, andere exploitanten, investeerders, of groeperingen daarvan zijn, de entiteit met rechtspersoonlijkheid overeenkomstig het geldende nationale recht die bij contract onder hen is gekozen en die de capaciteit heeft om namens de partijen bij de contractuele overeenkomst wettelijke verplichtingen en financiële aansprakelijkheid aan te gaan;
5° 'autorisation': tout permis, déclaration ou autorisation qui détermine si un promoteur de projets peut avoir l'autorisation pour la construction de l'infrastructure énergétique relative à un projet, à savoir celle relative à l'environnement, l'aménagement du territoire, la déclaration du projet comme étant d'intérêt commun et l'attribution d'accès à des terrains publics et privés.	5° 'vergunning': elke vergunning, verklaring of toelating die bepaalt of een projectpromotor de toelating voor de bouw van de energie-infrastructuur met betrekking tot een project krijgt, met name deze met betrekking tot leefmilieu, ruimtelijke ordening, het verklaren van een project als zijnde van algemeen belang en het verlenen van toegang tot publieke en private terreinen.
Art. 4. § 1er. La règlementation reprise dans le présent accord de coopération est applicable aux projets visés à l'article 3, 3° portant exécution du chapitre III du règlement.	**Art. 4. § 1.**De regeling in dit samenwerkingsakkoord is van toepassing op de projecten bedoeld in artikel 3, 3° ter uitvoering van hoofdstuk III van de verordening.
§ 2. En ce qui concerne les projets pour lesquels le promoteur de projets a déposé, dans le cadre de la procédure d'octroi des autorisations, un dossier de demande avant le 16 novembre 2013, les dispositions du présent accord de coopération ne sont pas applicables.	**§ 2.**Voor projecten die zich in het vergunningsverleningsproces bevinden en waarvoor een projectontwikkelaar vóór 16 november 2013 een aanvraagdossier heeft ingediend, zijn de bepalingen in dit samenwerkingsakkoord niet van toepassing.
§ 3. Conformément à l'article 5, paragraphe 9, deuxième alinéa, un projet qui n'est plus inscrit sur la liste de l'Union, conformément à l'article 3 du règlement, mais pour lequel un dossier de demande a été accepté pour examen par le comité de coordination et de facilitation pour l'octroi des autorisations conserve les droits et obligations découlant du chapitre III du règlement, sauf lorsque le projet n'est plus inscrit sur la liste pour les motifs énoncés à l'article 5, paragraphe 8, du règlement.	**§ 3.**Overeenkomstig artikel 5, lid 9, tweede alinea van de verordening, behoudt een project dat niet meer op de Unielijst staat, overeenkomstig artikel 3 van de verordening, maar waarvoor een aanvraagdossier voor behandeling door het vergunningscoördinerend en -faciliterend comité is aanvaard, de rechten en verplichtingen die voortvloeien uit hoofdstuk III van de verordening, behalve indien het project niet meer op de lijst staat om de redenen die vermeld zijn in artikel 5, lid 8, van de verordening.

Chapitre 2. – La structure du comité de coordination et de facilitation pour l'octroi des autorisations	**Hoofdstuk 2. -De structuur vergunningscoördinerend en -faciliterend comité**
Section 1ère. – Généralités	**Afdeling 1. -Algemeen**
Art. 5. Le comité de coordination et de facilitation pour l'octroi des autorisations se compose d'un organe de coordination, des organes de suivi et d'un secrétariat.	**Art. 5.**Het vergunningscoördinerend en -faciliterend comitébestaat uit een coördinatieorgaan, opvolgingsorganen en een secretariaat.
Section 2. – L'organe de coordination	**Afdeling 2. - Het Coördinatieorgaan**
Sous-section 1ère. – Missions	**Onderafdeling 1. - Opdrachten**
Art. 6. Les missions de l'organe de coordination sont :	**Art. 6.** De opdrachten van het coördinatieorgaanzijn:
1° surveiller le fonctionnement général du comité de coordination et de facilitation pour l'octroi des autorisations et veiller au traitement efficace des procédures pour l'octroi des autorisations;	1° het toezicht houden op de algemene werking van het vergunningscoördinerend en -faciliterend comité en het waken over de efficiënte behandeling van de vergunningsverleningsprocedures;
2° discuter et approuver le budget et les autres frais, mentionnés à l'article 22.	2° het bespreken en goedkeuren van de begroting en de overige kosten, zoals vermeld in artikel 22.
3° coordonner la mise en œuvre des dispositions du chapitre III du règlement;	3° het coördineren van de uitvoering van de bepalingen van hoofdstuk III van de verordening;
4° élaborer, publier et, au besoin, actualiser le manuel, prévu à l'article 9, paragraphe 1er, du règlement;	4° het uitwerken, publiceren en, wanneer nodig, actualiseren van de handleiding, vastgesteld in artikel 9, lid 1, van de verordening;
5° accepter ou, s'il est d'avis que le projet n'est pas suffisamment mature pour entamer le processus d'octroi des autorisations, rejeter la notification d'un projet, sous forme écrite, conformément à l'article 10, paragraphe 1er, a), du règlement, dans les trois mois suivant la réception de la notification écrite.	5° het aanvaarden of, wanneer zij van oordeel is dat het project onvoldoende gerijpt isom het vergunningverleningsproces op te starten, weigeren in schriftelijke vorm van de kennisgeving van een project, overeenkomstig artikel 10, lid 1, a), van de verordening, niet later dan drie maanden volgend op de ontvangst van de schriftelijke kennisgeving.
La date de la signature de l'acceptation de la notification par l'organe de coordination sert de date de démarrage du processus d'octroi des autorisations, telle que définie à l'article 10, paragraphe 1er, a), du règlement. Lorsque deux ou plusieursÉtats membres sont concernés, la date de l'acceptation de la dernière notification de l'autorité compétente, telle que fixée à l'article 10, paragraphe 1er,	De datum van de ondertekening van de aanvaarding van de kennisgeving door het coördinatieorgaan dient als startdatum van het vergunningsverleningsproces zoals vastgesteld in artikel 10, lid 1, a), van de verordening. Wanneer twee of meer lidstaten betrokken zijn, dient de datum van de aanvaarding van de laatste kennisgeving van de bevoegde instantie, zoals vastgesteld in artikel 10, lid 1,

a),du règlement, sert de date de démarrage du processus d'octroi des autorisations ;	a), van de verordening, als startdatum van het vergunningsverleningsproces;
6° créer, sans délai, et déterminer la composition d'un organe de suivi spécifique pour le projet, si l'organe de coordination décide de confirmer une notification écrite, conformément à l'article 6, 5°;	6° het onverwijld oprichten en bepalen van de samenstelling van een project-specifiek opvolgingsorgaan, indien het coördinatieorgaan overeenkomstig artikel 6, 5°, beslist een schriftelijke kennisgeving te bevestigen;
7° surveiller le bon fonctionnement des organes de suivi ;	7° het toezicht houden op de goede werking van de opvolgingsorganen;
8° coordonner la défense lorsqu'une juridiction est saisie d'unlitige faisant l'objet d'une contestation des décisions du comité de coordination et de facilitation pour l'octroi des autorisations;	8° het coördineren van het verweer wanneer een geding bij een rechtscollege aanhangig wordt gemaakt waarin beslissingen van het vergunningscoördinerend en –faciliterend comité worden betwist;
9° communiquer à l'autorité compétente de l'État membre concerné, conformément à l'article 9, paragraphe 6, du règlement, lorsqu'il souhaite participer aux procédures de consultation publique de procédures qui auront probablement des effets transfrontaliers importants sur le territoire belge, l'article 7 de la directive 2011/92/UE du 13 décembre 2011 concernant l'évaluation des incidences de certains projets publics et privés sur l'environnement et la Convention d'Espoo sur l'évaluation de l'impact sur l'environnement dans un contexte transfrontière étant d'application ;	9° het aangeven aan de bevoegde instantie van de desbetreffende lidstaat, in overeenstemming met artikel 9, lid 6, van de verordening, wanneer het wil deelnemen aan de procedures van openbare raadpleging van projecten die waarschijnlijk aanzienlijke grensoverschrijdende effecten zullen hebben op het Belgische grondgebied, waarbij artikel 7 van richtlijn 2011/92/EU van 13 december 2011 betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten en het Verdrag van Espoo inzake milieueffectrapportage in grensoverschrijdend verband, van toepassing zijn;
10° échanger, à la demande de l'un des représentants, des informations sur le processus d'octroi des autorisations d'autres projets d'infrastructures liés à l'énergie, tant les réseaux que les unités de production, que ceux définis à l'article 3, 3°.	10° het uitwisselen, op vraag van één van de vertegenwoordigers, van informatie over het vergunningsverleningsproces van andere energie-gerelateerde infrastructuurprojecten, zowel netwerken als productie-eenheden, dan deze gedefinieerd in artikel 3, 3°.
11° échanger, au sein de l'organe, des informations relatives aux modifications au cadre respectif pour l'octroi des autorisationset échanger de bonnes pratiques;	11° het, binnen de schoot van het orgaan, uitwisselen van informatie met betrekking tot veranderingen aan het respectieve vergunningverlenend kader en het uitwisselen van goede praktijken;
12° formuler des propositions et avis aux ministres compétents, de sa propre initiative ou à leur demande;	12° het formuleren van voorstellen en adviezen aan de bevoegde ministers, op eigen initiatief of op hun vraag;
13° formuler des propositions ou des avis aux gouvernements fédéral ou régionaux, de sa propre initiative ou à leur demande, afin d'accorder mutuellement leur politique sur l'octroi des autorisations aux projets	13° het formuleren van voorstellen en adviezen, op eigen initiatief of op hun vraag, aan de federale of gewestelijke regering, met het oog op het onderling afstemmen van hun respectievelijke beleid inzake

énergétiques.	vergunningsverlening aan energieprojecten.
Sous-section2.- Composition	**Onderafdeling 2. – Samenstelling**
Art. 7. § 1er. L'organe de coordination se compose de trois représentants ayant droit de vote pour l'État fédéral et de trois représentants ayant droit de vote par Région.	**Art. 7.** § 1. Het coördinatieorgaan is samengesteld uit drie stemgerechtigde vertegenwoordigers voor de Federale Staat en drie stemgerechtigde vertegenwoordigers per gewest.
§2 Chacun des représentants a un suppléant.	§ 2. Elk van de vertegenwoordigers heeft een plaatsvervanger.
Ce suppléant remplace le représentant lorsque celui-ci est empêché.	Deze plaatsvervanger vervangt de vertegenwoordiger wanneer hij verhinderd is.
§3. Les représentants et suppléants sont nommés pour un mandat de huit ans maximum.	§ 3. De vertegenwoordigers en plaatsvervangers worden benoemd voor een mandaat van maximaal acht jaar.
Les représentants et suppléants peuvent exercer plusieurs mandats successifs.	De vertegenwoordigers en plaatsvervangers mogen meerdere opeenvolgende mandaten uitoefenen.
§4 Les représentants et les suppléants sont nommés comme suit :	§ 4. De vertegenwoordigers en plaatsvervangers worden als volgt benoemd:
1° Les représentants et les suppléants de l'État fédéral sont nommés respectivement par le ministre fédéral ayant l'Energie dans ses attributions, le ministre fédéral ayant la protection du Milieu Marin dans ses attributions et le ministrefédéral ayant l'Environnementdans ses attributions ;	1° De vertegenwoordigers en plaatsvervangers van de Federale Staat worden respectievelijk benoemd door de federale minister bevoegd voor Energie, de federale minister bevoegd voor het Marien Milieu en de federale minister bevoegd voorLeefmilieu;
2° Les représentants et les suppléants de la Région flamande sont nommés respectivement par le Gouvernement flamand ;	2° De vertegenwoordigers en plaatsvervangers van het Vlaamse Gewest worden benoemd door de Vlaamse Regering;
3° Les représentants et les suppléants de la Région wallonne sont nommés par le Gouvernement wallon ;	3° De vertegenwoordigers en plaatsvervangers van het Waalse Gewest worden benoemd door de Waalse Regering;
4° Les représentants et les suppléants de la Région de Bruxelles-Capitale sont nommés par le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale.	4° De vertegenwoordigers en plaatsvervangers van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest worden benoemd door de Brusselse Hoofdstedelijke Regering.
§ 5. L'organe de coordination peut inviter, sur base ad hoc, des promoteurs de projets ou d'autres parties prenantes, afin de recueillir leur avis non contraignant.	§ 5.Het coördinatieorgaankan projectpromotoren of andere belanghebbenden op ad hoc basis uitnodigen met het oog op niet-bindend advies.
Art. 8. §1er. L'organe de coordination est présidé alternativement par un représentant de l'Etat fédéral et par un représentant des Régions.	**Art. 8.** § 1. Het Coördinatieorgaan wordt afwisselend voorgezeten door een vertegenwoordiger van de federale Staat en dooreen vertegenwoordiger van de Gewesten.
La présidence est assurée alternativement comme suit :	Het voorzitterschap wordt afwisselend als volgt waargenomen :

1. un représentant de l'Etat fédéral ;	1. een vertegenwoordiger van de Federale Staat.
2. un représentant de la Région wallonne ;	2. een vertegenwoordiger van het Waalse Gewest
3. un représentant de la Région flamande ;	3. een vertegenwoordiger van de Vlaamse Gewest
4. un représentant de la Région de Bruxelles-Capitale.	4.een vertegenwoordiger van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest
Cependant, une autorité peut renoncer au mandat de président qui lui a été confié. Elle en informe les membres de l'organe de coordination, au moins 6 mois avant le début de la présidence concernée.	Een overheid kan echter afstand doen van het aan haar toevertrouwde voorzitterschapsmandaat. Zij stelt de leden van het coördinatieorgaan hier minstens 6 maanden voor de aanvang van het desbetreffende voorzitterschap van op de hoogte.
La présidence a effet pour une période de 24 mois du 1er janvier au 31 décembre.	Het voorzitterschap geldt voor een periode van 24 maanden van 1 januari tot 31 december.
A titre d'exception, la première présidence débutera à la date de l'entrée en vigueur du présent accord de coopération et sera assurée jusqu'au 31 décembre de l'année civile suivante.	Bij wijze van uitzondering zal het eerste voorzitterschap aanvangen op de datum van inwerkingtreding van dit samenwerkingsakkoord en zal worden waargenomen tot 31 december van het daaropvolgende kalenderjaar.
§2. Les missions du président sont les suivantes :	§ 2. De taken van de voorzitter zijn:
1° déterminer le lieu, le jour, l'heure et l'ordre du jour des séances ;	1° het bepalen van plaats, dag, uur en agenda van de zittingen;
2° ouvrir et clôturer les séances ;	2° het openen en sluiten van de zittingen;
3° diriger les débats ;	3° het leiden van de besprekingen;
4° le cas échéant, déléguer des tâches administratives au secrétariat.	4° het delegeren, in voorkomend geval, van administratieve taken aan het secretariaat.
Sous-section 3. Fonctionnement	**Onderafdeling 3. Werking**
Art. 9. § 1er. L'organe de coordination se réunit à la demande du président ou d'un de ses membres.	**Art. 9.** § 1. Het coördinatieorgaan vergadert op verzoek van de voorzitter of van een van haar leden.
§ 2. Le secrétariat assiste aux réunions, dans le cadre de l'exécution de ses tâches mentionnées à l'article 20.	§ 2. De vergaderingen worden bijgewoond door het secretariaat, in het kader van de uitvoering van zijn taken vermeld in artikel 20.
Art. 10. Chaque membre de l'organe de coordination dispose d'une voix. En cas d'empêchement, chaque membre peut, après en avoir informé le président, déléguer son droit de vote à un autre membre ou à un membre suppléant. Cependant, aucun membre ne peut disposer de plus de trois voix.	**Art. 10.**Elk lid van het coördinatieorgaan beschikt over één stem. Bij verhindering kan elk lid, na de voorzitter daarvan in kennis te hebben gesteld, zijn stemrecht delegeren aan een ander lid of plaatsvervangend lid. Elk lid kan evenwel over niet meer dan drie stemmen beschikken.
La délégation du droit de vote vaut seulement pour la réunion pour laquelle elle a été	De delegatie van het stemrecht geldt alleen voor de vergadering waarvoor zij is toegestaan.

accordée.	
Art. 11. Une délibération valable ne peut intervenir que lorsque, au moins deux tiers des représentants de l'État fédéral et dechaque région sont présents ou représentés par délégation.	**Art. 11.** Om op een geldige manier te beraadslagen moet minstens twee derde van de vertegenwoordigers van de Federale Staat en van elk gewest aanwezig zijn of vertegenwoordigd zijn middels delegatie.
Les décisions de l'organe de coordination sont prises à l'unanimité.	Beslissingen van het coördinatieorgaan worden genomen bij unanimiteit.
Si l'unanimité ne peut pas être atteinte, le procès-verbal reprend les points faisant l'objet d'une divergence d'opinions.	Indien geen unanimiteit kan worden bereikt, wordt in het verslag vermeld op welke punten de meningen uiteen lopen.
En cas de divergence persistante, l'affaire est soumise au Comité de concertation.	In geval van een aanhoudende onenigheid, wordt de aangelegenheid voorgelegd aan het Overlegcomité.
Si un accord est obtenu au sein du Comité de concertation, cet accord sera formellementratifié lors de la prochaine réunion de l'organe de coordination.	Indien in de schoot van het Overlegcomité tot een akkoord wordt gekomen, wordt dit akkoord op de eerstvolgende vergadering van het coördinatieorgaan formeel bekrachtigd.
Art. 12. Lors de sa première réunion, l'organe de coordination établit un règlement d'ordre intérieur pour tous les organes de la structure du comité de coordination et de facilitation pour l'octroi des autorisations, qui détermine entre autres ce qui suit :	**Art. 12.** Het coördinatieorgaan stelt tijdens haar eerste vergadering een huishoudelijk reglement op voor alle organen van de structuur vergunningscoördinerend en -faciliterend comité, dat onder meer het volgende bepaalt:
1° le lieu des réunions;	1° de locatie van de vergaderingen;
2° les modalités pour la convocation des réunions;	2° de nadere regels betreffende de bijeenroeping van de vergaderingen;
3°les règles pour la mise à l'ordre du jour des points à discuter;	3° de regels voor de agendering van de te bespreken punten;
4° les règles de base pour le fonctionnement et la direction de l'organe de coordination et des organes de suivi;	4° de basisregels voor de werking en de leiding van het coördinatieorgaan en de opvolgingsorganen;
5° les conditions auxquelles des réunions supplémentaires de l'organe de coordination et des organes de suivi peuvent être convoquées ;	5° de voorwaarden waaronder extra vergaderingen van het coördinatieorgaan en de opvolgingsorganen kunnen worden bijeengeroepen;
6° les modalités pour la notification écrite des décisions des organes du comité de coordination et de facilitation pour l'octroi des autorisations pour des projets énergétiques.	6° de modaliteiten voor de schriftelijke kennisgeving van beslissingen van de organen van vergunningscoördinerend en –faciliterend comité voor energieprojecten.
Section 3. – Les organes de suivi	**Afdeling 3. - De Opvolgingsorganen**
Sous-section1ère. - Missions	**Onderafdeling 1. - Opdrachten**
Art. 13. Les missions de chaque organe de suivi sont:	**Art. 13.** De opdrachten van elk opvolgingsorgaanzijn:
1° déterminer , conformément à l'article 10, paragraphe 4, a), du règlement et sur la base	1° het omschrijven, in overeenstemming met artikel 10, lid 4, a), van de verordening, en op

d'une proposition du promoteur de projets, le contenu et le niveau de détail des informations que devra soumettre le promoteur de projets dans son dossier de demande, en vue d'obtenir la décision globale.	basis van een voorstel van de projectpromotor, van de inhoud en het niveau van detail van de informatie die als onderdeel van het aanvraagdossier door de projectpromotor moet worden ingediend om het raambesluit te bekomen.
Une notification écrite de cette décision est immédiatement communiquéeau promoteur de projets ;	Een schriftelijke kennisgeving van deze beslissing wordt onverwijld aan de projectpromotor gecommuniceerd;
2° déterminer, en étroite coopération avec le promoteur de projets, et compte tenu de l'article 10, paragraphe 4,b) du règlement, un planning détaillé pour le processus des rapports sur les incidences environnementales et pour la procédure d'octroi d'autorisations. Sans porter préjudice aux délais déterminés conformément à l'article 10 du règlement, ce planning fixe des délais raisonnables dans lesquels les autorisations individuelles doivent être accordées.	2° het vaststellen, in nauwe samenwerking met de projectpromotor en rekening houdend met artikel 10, lid4,b) van de verordening; van een gedetailleerd schema voor het milieueffectrapportageproces en het vergunningsverleningsproces. Binnen dit schema worden, zonder afbreuk te doen aan de overeenkomstig artikel 10 van de verordening vastgestelde termijnen, redelijke termijnen vastgesteld waarbinnen de afzonderlijke vergunningen moeten worden uitgereikt.
Une notification écrite de cette décision est immédiatement communiquéeau promoteur de projets.	Een schriftelijke kennisgeving van deze beslissing wordt onverwijld aan de projectpromotor gecommuniceerd.
Une autorité octroyant des autorisations peut opter de ne déclarer un dossier recevable qu'à la date fixée dans le planning lorsque, dans le cadre du traitement d'un dossier, elle a besoin des résultats d'une autorisation délivrée par une autre autorité octroyant des autorisations ;	Een vergunningverlenende overheid kan ervoor kiezen om een dossier pas ontvankelijk te verklaren op de datum die in het schema wordt vastgelegd, wanneer zij voor het behandelen van een dossier nood heeft aan de resultaten van een vergunning die wordt afgegeven door een andere vergunningverlenende overheid ;
3° surveiller le respect des délais par les autorités octroyant les autorisations.	3° het toezien op de naleving van de termijnen door de vergunningverlenende overheden.
Lorsqu'une autorité octroyant des autorisations estime qu'elle ne pourra accorder une autorisation individuelle dans le délai prescrit, elle en informe dans les plus brefs délais l'organe de suivi et justifie ce retard. Par la suite, l'organe de suivi fixe un nouveau délai dans lequel cette autorisation individuelle est rendue, tout en continuant à respecter les échéances générales fixées conformément à l'article 10 du règlement.	Indien de door een vergunningverlenende overheid vast te stellen afzonderlijke vergunning naar verwachting niet binnen de vastgelegde termijn zal worden toegekend, stelt deze overheid het opvolgingsorgaan daarvan onverwijld in kennis, alsook van de redenen voor de vertraging. Vervolgens stelt het opvolgingsorgaan een nieuwe termijn vast waarbinnen die afzonderlijke vergunning moet worden getroffen, waarbij de overeenkomstig artikel 10 van de verordening vastgestelde algemene termijnen worden nageleefd.
Une notification écrite de cette décision est immédiatement communiquéeau promoteur de projets ;	Een schriftelijke kennisgeving van deze beslissing wordt onverwijld aan de projectpromotor gecommuniceerd;
4° conformément à l'article 10,paragraphe 2, du règlement, l'organe de suivi peut	4° overeenkomstig artikel 10, lid 2, van de verordening, kan het opvolgingsorgaan vóór

décideravant l'expiration des délais visés à l'article 10, paragraphe 1er, du règlement, de prolonger l'un ou les deux délais fixés dans le règlement, lorsqu'il estime qu'une ou les deux procédures du processus d'octroi des autorisations ne pourront pas être finalisées avant que ces délais ne soient expirés.	het verstrijken van de termijnen als bedoeld in artikel 10, lid 1, van de verordening, één of beide termijnen verlengen met de in de verordening bepaalde termijnen, wanneer zij van oordeel is dat één of beide procedures van het vergunningsverleningsproces niet kunnen worden afgerond voordat deze termijnen zijn verstreken.
Dans ce cas, il demande au secrétariat d'en informer le groupe régional concerné, tel que visé à l'article 3, paragraphe 1er du règlement, et de lui communiquer les mesures prises ou à prendre pour finaliser le processus d'octroi d'autorisations avec le moins de retard possible.	In dit geval verzoekt zij het secretariaat om de betrokken regionale groep, zoals bedoeld in artikel 3, lid 1 van de verordening, daarvan op de hoogte te brengen en in kennis te stellen van de genomen of te nemen maatregelen om het vergunningsverleningsproces met zo weinig mogelijk vertraging te kunnen afronden.
De plus, une notification écrite de cette décision est immédiatement communiquéeau promoteur de projets ;	Bovendien wordt een schriftelijke kennisgeving van deze beslissing onverwijld aan de projectpromotor gecommuniceerd;
5° conformément à l'article 7, paragraphe 8, du règlement, dans le cas où l'avis de la Commission est requis conformément à la Directive 92/43/CEE, l'organe de suivi veille à ce que la décision relative aux raisons impérieuses de grand intérêt public concernant le projet soit prise dans le délai repris à l'article 10, paragraphe 1er, du règlement ;	5° overeenkomstig artikel 7, lid 8, van de verordening, wanneer het advies van de Commissie overeenkomstig Richtlijn 92/43/EEG vereist is, ziet het opvolgingsorgaan erop toe dat het besluit betreffende de dwingende redenen van groot openbaar belang inzake het project wordt genomen binnen de in artikel 10, lid 1, van de verordening genoemde termijn;
6° demander la modification du projet de participation du public ou l'accepter dans un délai de trois mois, conformément à l'article 9, paragraphe 3, du règlement. A cet égard, l'organe de suivi tient compte de toute forme de participation ou consultation du public ayant eu lieu avant le début du processus d'octroi des autorisations, dans la mesure où cette participation et cette consultation du public ont répondu aux exigences de l'article 9, paragraphe 3, du règlement.	6° het verzoeken om wijziging van het ontwerp van publieke inspraak of het aanvaarden hiervan binnen een termijn van drie maanden, overeenkomstig artikel 9, lid 3, van de verordening. Daarbij houdt het opvolgingsorgaan rekening met elke vorm van inspraak van het publiek of raadpleging die plaatsvond vóór het begin van het vergunningverleningsproces, voor zover die inspraak of raadpleging voldeed aan de eisen van artikel 9, lid 3, van de verordening.
L'organe de suivi peut demander des modifications du projet de participation du public lorsque le promoteur de projets a informé l'organe de suivi qu'il a l'intention d'apporter des changements importants à un concept approuvé ;	Het opvolgingsorgaan kan om wijzigingen verzoeken van het ontwerp van publieke participatie, wanneer de projectpromotor het opvolgingsorgaan in kennis heeft gesteld voornemens te zijn in een goedgekeurd ontwerp ingrijpende wijzigingen aan te brengen;
7° mettre à disposition des autorités compétentes des États membres voisins, conformément à l'article 9, paragraphe 6, du règlement, les informations pertinentes pour les projets susceptibles d'avoir des incidences négatives significatives dans un ou plusieurs États membres voisins, lorsque l'article 7 de la	7° het beschikbaar stellen, overeenkomstig artikel 9, lid 6, van de verordening, van relevante informatie aan de bevoegde instanties van aangrenzende lidstaten, bij projecten die waarschijnlijk aanzienlijke grensoverschrijdende effecten hebben op één of meerdere aangrenzende lidstaten, waarbij

Directive 2011/92/UE du 13 décembre 2011 concernant l'évaluation des incidences de certains projets publics et privés sur l'environnement et la Convention d'Espoo sur l'évaluation de l'impact sur l'environnement dans un contexte transfrontière s'appliquent ;	artikel 7 van Richtlijn 2011/92/EU van 13 december 2011 betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten en het Verdrag van Espoo inzake milieueffectrapportage in grensoverschrijdend verband, van toepassing zijn;
8° si nécessaire, demander au promoteur de projets, conformément à l'article 10, paragraphe 4, c), du règlement, d'apporter des informations manquantes dans le projet de dossier de demande. Dans les trois mois à compter de la transmission des informations manquantes, l'organe de suivi accepte d'examiner la demande.	8° wanneer nodig, het verzoeken om toezending van eventueel ontbrekende informatie in het ontwerp aanvraagdossier, overeenkomstig artikel 10, lid 4, c), van de verordening. Binnen drie maand na de indiening van de ontbrekende informatie, gaat het opvolgingsorgaan over tot aanvaarding van de ingediende aanvraag voor behandeling.
Une notification écrite de cette décision est immédiatement communiquéeau promoteur de projets ;	Een schriftelijke kennisgeving van deze beslissing wordt onverwijld aan de projectpromotor gecommuniceerd;
9° coordonner les autorisations individuelles au sein de la décision globale.Une notification écrite de cette décision est immédiatement communiquée au promoteur de projets ;	9° het coördineren van de individuele vergunningen binnen het raambesluit. Een schriftelijke kennisgeving van dit besluit wordt onverwijld aan de projectpromotor gecommuniceerd;
10° échanger des informations concernant des procédures de recours administratifs et juridictionnels en cours.	10° het uitwisselen van informatie inzake hangende administratieve en jurisdictioneleberoepsprocedures.
Sous-section 2.- Composition	**Onderafdeling2. - Samenstelling**
Art. 14.§ 1er. La composition de l'organe de suivi est déterminée par l'organe de coordination, conformément à l'article 6, 6°. Cependant, la représentation des autorités régionales octroyant les autorisations est limitée à celle sur le territoire de laquelle le projet se réalise.	**Art. 14.**§ 1. De samenstelling van het opvolgingsorgaanwordt bepaald door het coördinatieorgaan, overeenkomstig artikel 6, 6°. De vertegenwoordiging van gewestelijke vergunningverlenende overheden wordt evenwel beperkt tot deze op wiens grondgebied het project zich bevindt.
De plus, le nombre de membres ayant droit de vote est limité à trois au maximum pour l'État fédéral et à trois par Région représentée.	Bovendien wordt het aantal stemgerechtigde leden beperkt tot maximaal drie voor de Federale Staat en drie per vertegenwoordigd gewest.
§ 2. Chacun des membresa un suppléant, désigné par l'organe de coordination.	§ 2.Elk lid heeft een plaatsvervanger, aangewezen door het coördinatieorgaan.
Ce suppléant remplace le représentant lorsque celui-ci est empêché.	Deze plaatsvervanger vervangt de vertegenwoordiger wanneer deze verhinderd is.
§ 3. L'organe de suivi peut inviter, sur base ad hoc, des promoteurs de projets ou d'autres parties prenantes, afin de recueillir leur avis non contraignant.	§ 3. Het opvolgingsorgaan kan projectpromotoren of andere belanghebbenden op ad hoc basis uitnodigen met het oog op niet-bindend advies.
Art.15. § 1er.La présidence de l'organe de suivi est assurée comme suit :	**Art. 15.**§ 1.Het voorzitterschap van het opvolgingsorgaan wordt als volgt

	waargenomen:
1° par une autorité octroyant des autorisations de la Région flamande lorsque le projet se situe sur le territoire flamand ;	1° door een vergunningverlenende overheid van het VlaamseGewest wanneer het project zich bevindt op Vlaams grondgebied;
2° par une autorité octroyant des autorisations de la Région wallonne lorsque le projet se situe sur le territoire wallon ;	2° door een vergunningverlenende overheid van het WaalseGewest wanneer het project zich bevindt op Waals grondgebied;
3° par une autorité octroyant des autorisations de la Région de Bruxelles-Capitale lorsque le projet se situe sur le territoire de la Région de Bruxelles-Capitale ;	3° door een vergunningverlenende overheid van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest wanneer het project zich bevindt op het grondgebied van het BrusselseHoofdstedelijkGewest;
4° par une autorité octroyant des autorisations de l'Etat fédéral lorsque le projet traverse le territoire de plusieurs régionsou qu'il se situe dans les espaces marins ressortissant de la juridiction belge.	4° door een vergunningverlenende overheid van de Federale Staat wanneer het project het grondgebied van meerdere gewesten doorkruist of het zich bevindt op zeegebieden die onder de Belgische rechtsbevoegdheid vallen.
§2. Les missions du président sont les suivantes :	§ 2. De taken van de voorzitter zijn:
1° déterminer le lieu, le jour, l'heure et l'ordre du jour des séances ;	1° het bepalen van plaats, dag, uur en agenda van de zittingen;
2° ouvrir et clôturer les séances ;	2° het openen en sluiten van de zittingen;
3° diriger les débats ;	3° het leiden van de besprekingen;
4° le cas échéant, déléguer des tâches administratives au secrétariat.	4° het delegeren, in voorkomend geval, van administratieve taken aan het secretariaat.
Sous-section 3. Fonctionnement	**Onderafdeling 3. - Werking**
Art.16.§ 1er. Chaque organe de suivi se réunit à la demande soit du président, soit d'un membre de l'organe de suivi.	**Art. 16.**§ 1. Elk opvolgingsorgaan vergadert hetzij op verzoek van de voorzitter of van een lid van het opvolgingsorgaan.
§ 2. Le secrétariat assiste aux réunions, dans le cadre de l'exécution de ses tâches mentionnées à l'article 20.	§ 2. De vergaderingen worden bijgewoond door het secretariaat, in het kader van de uitvoering van hun taken vermeld in artikel 20.
Art. 17. Chaque membre de l'organe de suivi ayant droit de vote dispose d'une voix. En cas d'empêchement, chaque membre ayant droit de vote peut, après en avoir informé le président, déléguer son droit de vote à un autre membre ou à un membre suppléant. Cependant, aucun membre ne peut disposer de plus de trois voix.	**Art. 17.** Elk stemgerechtigd lid van het opvolgingsorgaan beschikt over één stem. Bij verhindering kan elk stemgerechtigd lid, na de voorzitter daarvan in kennis te hebben gesteld, zijn stemrecht delegeren aan een ander lid of plaatsvervangend lid. Elk lid kan evenwel over niet meer dan drie stemmen beschikken.
La délégation du droit de vote vaut seulement pour la réunion pour laquelle elle a été accordée.	De delegatie van het stemrecht geldt alleen voor de vergadering waarvoor zij is toegestaan.
Art. 18. Une délibération valable ne peut intervenir que lorsque, au moins, un tiers des	**Art. 18.** Om op een geldige manier te beraadslagen moet minstens een derde van de

représentants ayant le droit de vote de l'État fédéral et de chaque région représentée et, au moins,la moitiéde tous les représentantsayant droit de vote sont présents ou représentés par délégation.	stemgerechtigde vertegenwoordigers van de Federale Staat en van elk vertegenwoordigd gewest en minstens de helft van alle stemgerechtigde vertegenwoordigers aanwezig zijn of vertegenwoordigd zijn middels delegatie.
Les décisions des organes de suivi sont prises à l'unanimité.	Beslissingen van de opvolgingsorganen worden genomen bij unanimiteit.
Si l'unanimité ne peut pas être atteinte, le procès-verbal reprend les points faisant l'objet d'une divergence d'opinions.	Indien geen unanimiteit kan worden bereikt, wordt in het verslag vermeld op welke punten de meningen uiteen lopen.
Le désaccord est rapporté à l'organe de coordination.	De onenigheid wordt gerapporteerd aan het coördinatieorgaan.
Si un accord est obtenu au sein de l'organe de coordination, cet accord sera formellementratifié lors de la prochaine réunion de l'organe de suivi.	Indien in de schoot van het coördinatieorgaan tot een akkoord wordt gekomen, wordt dit akkoord op de eerstvolgende vergadering van het opvolgingsorgaan formeel bekrachtigd.
Art. 19. Chaque organe de suivi reste actif jusqu'à ce que tous les délais de recours administratifs soient expirés ou que toutes les procédures de recours administratif soient finalisées et que toutes les autorisations soient définitives et aient été coordonnées dans la décision globale, à moins que l'organe de coordination décide de ne plus traiter le projet dans le contexte du présent accord de coopération, sans préjudice des dispositions sous l'article 4, § 3.	**Art. 19.**Elk opvolgingsorgaan blijft actief tot alle administratieve beroepstermijnen zijn verstreken of alle administratieve beroepsprocedures werden afgerond en alle vergunningen definitief zijn en werden gecoördineerd binnen het raambesluit, tenzij het coördinatieorgaan beslist om het project niet meer in de context van dit samenwerkingsakkoord te behandelen, onverminderd de bepalingen onder artikel 4, § 3.
Lorsque toutes les procédures susvisées seront finalisées, l'organe de suivi concerné sera dissout. Le président de l'organe de suivi concerné en informe le président de l'organe de coordination.	Nadat al de bovenvermelde procedures werden afgerond, wordt het opvolgingsorgaan ontbonden. De voorzitter van het opvolgingsorgaan stelt de voorzitter van het coördinatieorgaan hiervan op de hoogte.
Section 4. – Le Secrétariat	**Afdeling 4. – Het Secretariaat**
Art. 20. Les missions du secrétariat sont:	**Art. 20.** De opdrachten van het secretariaat zijn:
1° offrir un soutien au fonctionnement:	1°het bieden van ondersteuning bij de werking van:
a) de l'organe de coordination ;	a) het coördinatieorgaan;
b) des organes de suivi.	b) de opvolgingsorganen.
Ce soutien comprend entre autres : l'envoi des invitations, de l'ordre du jour et des documents nécessaires ;la rédaction des comptes rendus des réunions et l'entretien des archives ;	Deze ondersteuning houdt onder meer in: het versturen van de uitnodigingen, de agenda en de nodige documenten; het opstellen van het verslag van de vergaderingen en het bijhouden van het archief;
2° exercer, dans la cadre du présent accord de coopération et conformément aux dispositions	2° het uitoefenen, in het kader van dit samenwerkingsakkoord en in

du règlement, la fonction de guichet pour :	overeenstemming met de bepalingen van de verordening, van de loketfunctie voor:
a) les promoteurs de projets, conformément à l'article 8, paragraphe 2, b), du règlement ;	a) de projectpromotoren, overeenkomstig artikel 8, lid 2, b), van de verordening;
b)le Groupe régional pertinent, conformément à l'article 5, paragraphe 6, du règlement ;	b) de relevante Regionale Groep, overeenkomstig artikel 5, lid 6 van de verordening;
c) les autresÉtats membres, conformément à l'article 8, paragraphe 5, article 9, paragraphe 6et l'article 10, paragraphe 4, b), du règlement ;	c) andere lidstaten, overeenkomstig artikel 8, lid 5, artikel 9, lid 6, en artikel 10, lid 4, b), van de verordening;
d) les Coordinateurs européens pertinents, conformément à l'article 6 du règlement ;	d) de relevante Europese Coördinatoren, overeenkomstig artikel 6 van de verordening;
e) la Commission européenne ;	e) de Europese Commissie;
f) d'autres parties concernées ;	f) anderebelanghebbendepartijen ;
3° transmettre les documents reçus dans le contexte de la fonction de guichet, aux autorités octroyant des autorisations pertinentes ;	3° het bezorgen van de documenten, ontvangen binnen de context van de loketfunctie, aan de relevante vergunningverlenende overheden;
4° ouvrir un site web, conformément aux dispositions de l'article 9, paragraphe 7, du règlement, notamment pour publier et mettre à jour de façon régulière les informations pertinentes sur les projets traités dans le cadre du présent accord decoopération.	4° het openen van een website, in overeenstemming met de bepalingen van artikel 9, lid 7, van de verordening, om onder andere relevante informatie over de projecten die in het kader van dit samenwerkingsakkoord worden behandeld te publiceren en op gezette tijden te actualiseren.
Les promoteurs de projets fournissent les informations pertinentes au secrétariat.	De projectpromotoren leveren de nodige relevante informatie aan het secretariaat.
Art. 21. La Direction générale de l'Energie du Service Public fédéral Economie, P.M.E., Classes moyennes et Energie assure le secrétariat.	**Art. 21.** De Algemene Directie Energie van de Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie neemt het secretariaat waar.
Art. 22. § 1er. Les frais de fonctionnement du secrétariat sont, pour la moitié, à charge de l'Etat fédéral.	**Art. 22.**§ 1. De werkingskosten van het secretariaat zijn voor de helft ten laste van de Federale Staat.
L'autre moitié des frais de fonctionnement est répartie entre les Régions comme suit.	De andere helft van de werkingskosten wordt als volgt verdeeld tussen de gewesten:
1. 60% pour la Régionflamande	1. 60% voor het Vlaamse Gewest
2. 30% pour la Régionwallonne	2. 30% voor het Waalse Gewest
3. 10% pour la Région de Bruxelles-Capitale	3. 10% voor het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest.
Le secrétariat établit le budget annuel des frais	Het secretariaat stelt de jaarlijkse begroting

de fonctionnement et le soumet pour approbation à l'organe de coordination.	van de werkingskosten op en legt deze ter goedkeuring aan het coördinatieorgaan voor.
§ 2.Les autres frais, qui concernent toutes les parties du présent accord de collaboration, le cas échéant,sont répartis,à parts égales,parmi toutes les parties.	§ 2.Overige kosten, die betrekking hebben op alle partijen tot dit samenwerkingsakkoord, worden in voorkomend geval gelijk verdeeld tussen alle partijen.
§ 3.Les autres frais, qui ne concernent que quelques parties du présent accord de collaboration, le cas échéant,sont répartis proportionnellement parmi les parties concernées.	§ 3. Overige kosten, die enkel betrekking hebben op een deel van de partijen tot dit samenwerkingsakkoord, worden in voorkomend geval evenredig verdeeld tussen de betrokken partijen.
Chapitre3: Dispositions finales	**Hoofdstuk 3: Slotbepalingen**
Art. 23. L'accord est publié au Moniteur belge en même temps que les différents actes d'assentiment par le Service Public Fédéral Chancellerie du Premier Ministre, sur demande de la partie dont le législateur a, en dernier, donné son assentiment à l'accord.	**Art. 23.** Het akkoord wordt tegelijkertijd met de verschillende instemmingsakten gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad door de Federale Overheidsdienst Kanselarij van de Eerste Minister, op aanvraag van de partij waarvan de wetgever als laatste zijn instemming met het akkoord heeft gegeven.
Art. 24. Le présent accord de coopération est conclu pour une durée indéterminée.	**Art. 24.** Dit samenwerkingsakkoord is afgesloten voor onbepaalde duur.
La dénonciation du présent accord doit se faire en tenant compte d'une période de dénonciation d'un an, ce délai commence le jour où la partie qui l'a dénoncé a notifié son intention aux autres parties.	Opzegging van dit akkoord dient te gebeuren met inachtneming van een opzeggingsperiode van één jaar; deze termijn gaat in de dag dat de opzeggende partij hiertoe haar intentie heeft bekendgemaakt aan de andere partijen.
Les parties signataires s'engagent à déjà négocier les modifications de l'accord pendant la période de dénonciation.	Ondertekenende partijen verbinden zich ertoe om al over de wijziging van het akkoord te onderhandelen tijdens de duur van de opzeggingsperiode.
Lorsqu'un dossier a été accepté et a fait l'objet d'une notification écrite par l'organe de coordination, conformément à l'article 6, 4°, avant et pendant la période de dénonciation, la procédure d'autorisation continue son cours selon les dispositions fixées dans le présent accord.	Indien een dossier werd aanvaard en het onderwerp heeft uitgemaakt van een schriftelijke kennisgeving door het coördinatieorgaan, voor en tijdens de periode van opzegging, verloopt de vergunningsverleningsprocedure volgens de bepalingen zoals vastgelegd in dit akkoord.
Art. 25. Sans préjudice des dispositions applicables relatives à la publicité de l'administration, la confidentialité, l'intégrité et la protection des informations commercialement sensibles reçues en vertu de cet accord de coopération sont assurées par le comité de coordination et de facilitation pour l'octroi des autorisations pour des projets	**Art. 25.**Onverminderd de van toepassing zijnde bepalingen aangaande openbaarheid van bestuur, wordt het vertrouwelijke karakter, de integriteit en de bescherming van de commercieel gevoelige informatie die op grond van dit samenwerkingsakkoord wordt ontvangen, gewaarborgd door het vergunningscoördinerend en –faciliterend

énergétiques et ses membres.	comité voor energieprojecten en zijn leden.
Fait à (lieu), (date), en quatre exemplaires originaux (néerlandais et/ou français) 27 FEB. 2014	Gedaan te (plaats), (datum), in 4 originele exemplaren (Nederlands en/of Frans) 27 FEB. 2014
Pour l'Etat fédéral,	Voor de FederaleStaat,
Le Vice-Premier Ministre et Ministre de l'Economie, des Consommateurs et de la Mer du Nord,	De Vice-Eerste Minister en Minister van Economie, Consumenten en Noordzee,
J. VANDE LANOTTE	
Le Secrétaire d'Etat à l'Environnement, à l'Energie et à la Mobilité, adjoint à la Ministre de l'Intérieur et de l'Egalité des Chances, et Secrétaire d'Etat aux Réformes institutionnelles, adjoint au Premier Ministre,	De Staatssecretaris voor Leefmilieu, Energie en Mobiliteit, toegevoegd aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Gelijke Kansen, en Staatssecretaris voor Staatshervorming, toegevoegd aan de Eerste Minister,
M. WATHELET	
Pour la régionFlamande,	Voor het Vlaamse Gewest,
Le Ministre-Président du Gouvernement flamand	De Minister-President van de Vlaamse Regering
K. PEETERS	
La Ministre de l'Energie, de l'Habitation, des Villes et de l'Economie sociale,	De Minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie,

F. VAN DEN BOSSCHE	
La Ministre de l'Environnement, de la Nature et de la Culture,	De Minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur,
J. SCHAUVLIEGE	
Le Ministre des Finances, du Budget, du Travail, de l'Aménagement du territoire et des Sports,	De Minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport;
Ph. MUYTERS	
Pour la Régionwallonne,	Voor het Waalse Gewest,
Le Ministre-Président du Gouvernement wallon,	De Minister-President van de Waalse Regering,
R. DEMOTTE	
Le Vice-Président et Ministre du Développement durable, de la Fonction publique, de l'Energie, du Logement et de la Recherche,	De Vice-President en Minister van Duurzame Ontwikkeling, Ambtenarenzaken, Energie, Huisvesting en Wetenschappelijk Onderzoek,

J-M. NOLLET	
Le Ministre de l'Environnement, de l'Aménagement du territoire et de la Mobilité,	De Minister van Ruimtelijke ordening, Milieu en Mobiliteit,
Ph. HENRY	
Pour la Région de Bruxelles-Capitale,	Voor het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest,
Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites, de la Propreté publique), de la Coopération au Développement et de la Statistique régionale,	De Minister-President van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Openbare Netheid, Ontwikkelingssamenwerking en Gewestelijke Statistiek,
R. VERVOORT	
La Ministre du gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargée de l'environnement, de l'énergie et de la politique de l'eau, de la rénovation urbaine, de la lutte contre l'incendie et de l'aide médicale urgente et du logement,	De Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Leefmilieu, Energie, Waterbeleid, Stadsvernieuwing, Brandbestrijding en Dringende Medische Hulp en Huisvesting,
E. HUYTEBROECK	